

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredno nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petkov vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petkov vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kladjeva ulica št. 5
Telefoni: 31-23, 31-24, 31-25, 31-26 in 31-28

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica št. 63; podružnica uprave: Kocemova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRAD, Slomškov trg št. 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Kako so Angleži zavzeli Bengazi

Brzina angleške ofenzivne akcije je onemogočila evakuacijo obkoljenega mesta — Med ujetniki je tudi več višjih oficirjev — Angleži zajeli mnogo vojnega materiala

KAIRO, 8. febr. s. (Reuter). Poveljstvo angleške vojske na Bliznjem vzhodu je objavilo davi naslednji posebni komunikat:

Pri operacijah, ki so vodile do zavzetja Bengazije, je neka angleška oklopna formacija v forsranih pohodih v 30 urah premerila pot 150 milj (240 km), obvladala na poti ves odpor ter odvzela sovražniku zadnjo možnost umika iz Bengazije. Presenečen zaradi te sijajne akcije, je bil sovražnik, ki se je skušal umakniti iz Bengazije, obkoljen.

Italijanski oklopni oddelki podprti od pehote in topništva, so nato podvzeli več odločnih poskusov, da bi se prebili proti jugu. Vsi poskusi pa

so bili odbiti s težkimi štrvanji na sovražnika. Potem ko je bilo 60 sovražnih tankov umakanih v boju, je sovražnik končno prenehal s borbo.

Ujetniki se sedaj prodajajo v velikem številu. Med ujetniki je en poveljnik armadnega zbora, en poveljnik armije in mnogo drugih višjih častnikov. Velike množine vojnega materiala vseh vrst so bile prav tako zaplenjene.

Kairo, 8. febr. s. (Columbia BS). Tu cenijo, da bo število italijanskih ujetnikov, ki so bili zajeti pri Bengaziju, doseglo 40 do 50 tisoč.

namoč lotišči v Bati in Bonini. S teh lotišč so za napade angleških letal na Italijo in Sicilijo zmanjšala razdalja za več sto kilometrov.

Poleg tega ima Bengazi poleg Matte najboljše huko v srednjem delu Sredozemlja. Pristaniške naprave so Italijani v zadnjih letih močno izpopolnili s stroški okoli sto milijonov lir. V pristanišču v Bengaziju se lahko zasidrajo tudi križarke. Pristanišče je uporabljivo v vsem vremenu.

V angleških vojaških krogih pripominjajo tudi, da so z zavzetjem Bengazije preprečili ne samo italijanski, temveč tudi nemški vojaški načrti. Če naj bi bil prihod nemških letal na Sicilijo pomenil začetek nemške vojaške intervencije v severni Afriki, bodo morali vsi taki načrti biti sedaj opušteni.

Alžir, 8. febr. s. (Ass. Press). Tukajšnji radio je sredi poročal o padcu Bengazije in je posebej poudaril važnost izredno hitrega angleškega napredovanja v Libiji. Angleška vojska je prodirala od začetka ofenzive dalje skoraj brez prestatka.

Angleži o številu ujetnikov

London, 8. febr. s. (Reuter). Po uradnih podatkih so že do zavzetja Bengazije Angleži v Libiji zajeli 110.000 italijanskih vojakov, med njimi 15 generalov in enega

admirala. Število ujetnikov v operacijah pri Bengaziju bo pa gotovo prav tako veliko. Angleške izgube v vseh dosedanjih bojih v Libiji ne znašajo 2000 moč.

Capetown, 8. febr. s. (Reuter). Kakor je sporočila južnoafriška vlada, bo 20.000 italijanskih vojni ujetnikov v Libije preplanih v Južno Afriko, kjer bodo internirani. Sedaj poročajo, da bodo 4000 izmed teh ujetnikov zapeljali pri gradnji važne ceste iz Capetowna na notranjost.

Grške čestitke

Ate, 8. febr. s. (Reuter). Atenski radio je sredi sporočil grške čestitke Angležem k zavzetju Bengazije z besedami: Čestitamo našim velikim zaveznikom k uspehu, ki nas je vse razveselil. Bliskoviti napad na Bengazi je presenetil ves svet, enak kakor Italijane. Delo je bilo dobro opravljeno.

Z drugih afriških bojišč

Kairo, 8. febr. s. (Reuter). Z bojišča v Eritreji javljajo, da nudijo Italijani pri Kerenu nekaj odpora prodirajoči angleški vojski. V angleških krogih mislijo, da ima ta odpor samo namen, začasnoma zadržati Angleže, dokler ne utegnejo Italijani organizirati obrambe eritrejske prestolnice Asmara.

Kairo, 8. febr. s. (Reuter). V Keniji sedaj uspešno operirajo proti južni meji. Abesinije povsem novi južnoafriški polki, v katerih služijo najmlajši južnoafriški vojaki. Ti vojaki so nedavno zavzeli italijanski postojanki, El Gomu in Goral, 30 km daleč od kenijske meje na abesinske ozemlju. Švicl.

Italijanski akademiki — prostovoljci

Rim, 8. febr. AA. (Stefani). Služatelji vseučilišča v Modeni so poslali prošnjo, naj se jim dovoli, da bi lahko vstopili kot prostovoljci v italijansko vojsko. Dljaki so ob tej priliki priredili manifestacije Mussoliniju.

Potovanje v Italijo

Rim, 8. febr. Glede na vesti, da hočejo italijanske oblasti otežkoti potovanja inozemcev v Italijo, izjavljajo službeno v Rimu, da bo uvedena samo strožja kontrola pri izdajanju vizumov, na meji pa bodo pregledi strožji, toda ti ukrepi ne pomenijo, da je Italija zaprla mejo in da hoče preprečiti sleherni potovanje inozemcev v Italijo.

Rim, 8. febr. AA. (Stefani). Brez podlage so novice, ki se širijo v tujini, čda da bodo kmalu zaprli italijansko mejo proti

Operacije pred zavzetjem

Vloga angleške mornarice in letalstva — Kopenska vojska je prodirala iz dveh smeri

London, 8. febr. j. (Reuter). Na mornaricnem mestu v Londonu dajejo po zavzetju Bengazije naslednje pojasnilo:

Z zavzetjem Bengazije, bivšega sedeža Grazianijevega vrhovnega vojnega poveljstva, pomorske ter letalske baze ter prestolnice, so angleške čete praktično zasedle celotno Cirenajko. Do tega uspeha so morale zmagovite angleške čete prevladati nad 150 milj v enem samem tednu, kar pomeni enega izmed največjih vojaških naporov, kar jih je kdaj zmagala angleška armada.

Tudi to pot sta imeli angleška mornarica in letalska sila svojo važno vlogo v borbi za doseg angleškega ofenzivnega cilja, o katerem pred dvema mesecema nihče niti sanjal ni, da se bo tako naglo uresničilo. Sicer pa je treba ugotoviti, da so Italijani v zadnjih dneh popolnoma opustili svojo staro taktiko obrambe v trdnjavah, ki so se držali še v borbah za Tobruk in Bardijo. Silno brzino angleške ofenzive je mogoče pravilno presenčiti, ako se spomni, da so bile v sredo angleške sprednje čete šele v bližini Barce, t. j. še 60 milj oddaljene od Bengazije.

Pomen zavzetja Bengazije je v prvi vrsti v tem, da Italijani poslej ne bodo mogli več po morskem poti spravljati na to fronto novih ojačenj, marveč jih bodo morali pošiljati po dolgi in težavni cesti od Sirte.

Nove podrobnosti

Kairo, 8. febr. s. (Reuter). O operacijah pred zavzetjem Bengazije javljajo iz angleških inerodajnih vojaških krogov še naslednje podrobnosti:

Ze po zavzetju Tobruka se je angleška vojska razdelila v dva dela. Glavna sila je prodirala ob obali dalje proti zapadu, drugi del pa skozi puščavo proti Mekeliju. Pa padcu Derne so bili poslani proti Mekeliju novi oddelki, ki so nato skupno z vojsko, ki je prispela v smeri od Tobruka po malo rabljeni karavanski poti pro-

drli skozi puščavo proti Bengaziju, kjer so dosegli obalo Sredozemskega morja nekoliko južneje od mesta. Med potjo proti obali so ti oklopni oddelki naleteli na dveh ali treh mestih na večji italijanski odpor, ki pa so ga povsod zlomili. Ena izmed točk, kjer so Italijani nudili večji odpor, je bila Mekeli.

Operacije tega angleškega oklopnega oddelka, ki so odločili borbo za Bengazi, so uradni krogi držali v največji tajnosti. Tudi angleška uradna poročila tega prodora do zadnjega niso omenjale. Tako so bili Italijani pri Bengaziju popolnoma presenečeni, čeprav so že teden dni prej pripravljali evakuacijo Bengazije. Angleški prodor pa je prišel tako hitro, da je bila potem evakuacija onemogočena, pa tudi na obrambo ni bilo več misliti.

Drugi del operacij proti Bengaziju je izvedla avstralska vojska, ki je prodirala po cesti skozi gorovje med Derno in Bengazijem. V angleških vojaških krogih naglašajo, da je s padcem Bengazije sedaj vsa Cirenajka razen nekaj izoliranih točk, južno od Bengazije že v angleških rokah. Na onih točkah, kjer se še drže manjši italijanski oddelki, odpor prav tako ne bo možen. Angleži so pripravili že vse potrebno, da v Cirenajki takoj organizirajo tudi svojo civilno upravo ter bodo v Bengaziju takoj pričele poslovati angleške civilne upravne oblasti.

Veliko važnost pripisujejo tudi dejstvu, da je z zavzetjem Cirenajke prekinjena letalska zveza med Italijo in Abesinijo, ki so jo Italijani vzdrževali doslej preko Bengazije.

Pomen Benghazija

London, 8. febr. s. (Reuter). V angleških vojaških krogih poudarjajo veliko važnost zavzetja Bengazije. Med drugim sta pri Bengaziju tudi dve najmodnejši letališči, ki spadata med najboljše v severni Afriki,

močno udeleževati. Bilo je samo nekaj izvidniških poletov z obeh strani.

Ameriška poročila

Ate, 8. febr. s. (Ass. Press). Operacije na bojišču v Albaniji še vedno ovira slabo vreme, zlasti na severnem sektorju bojišča. Zato imajo boji zaenkrat še vedno samo omejen obseg.

Pač pa poročajo iz grških uradnih virov, da so Italijani večeraj na srednjem sektorju bojišča izvedli dokaj močan protinapad na grške postojanke, ki pa se je ponesrečil. Boji so trajali dve uri. Grki so z ognjem topništva in strojniki, kakor pravi grški radio, pokosili velike oddelke italijanske pehote, ki so obležali na bojišču. Ko je bil napad odbit, so Grki sami naskočili sovražne postojanke v bajonetnem napadu ter zajeli mnogo ujetnikov in velike količine vojnega materiala. Italijani so se končno morali umakniti s svojih prvotnih postojank.

Grški kralj na fronti

Ate, 8. febr. s. (Reuter). Grški kralj Jurij je te dni osebno posetil bojišče v Albaniji. Ob tej priliki je kralj odkloval več častnikov in vojakov.

Ponovni demanti grške vlade

Ate, 8. febr. AA. Atenska agencija poroča: Neki tuji list je objavil novico, da je predsednik grške vlade pristal na to, da se v Solunu izkrajajo štiri angleške divizije. Atenska agencija je pooblašena, da se enkrat odločno izjavi za to novico.

Pred glasovanjem v Washingtonu

Reprezentančna zbornica odklonila predlog izolacionistov, naj bi bila Rusija izključena od posojanja vojnega materiala

Washington, 8. febr. s. (Ass. Press). Re-

prezentančna zbornica, snodi še ni dokončno glasovala o zakonskem osnutku za posojanje vojnega materiala Angliji. Napovedujejo pa, da se bo glasovanje vršilo danes. Predsednik zunanjepolitičnega odbora zbornice Blum je izjavil večeraj, da bo zbornica brez dvoma z veliko večino sprejela vladin zakonski osnutek. Predsednik reprezentančne zbornice Reyburn je izjavil, da se bodo demokrati protivili vsakemu dodatku zakonskemu osnutku, ki bi spremenil pomen zakona o posojanju vojnega materiala demokratskim državam.

Snodi je zbornica odklonila dva dodatna predloga opozilec in sicer predlog, naj bi smeje ameriške vojne ladje biti posojene drugim državam samo z dovoljenjem kongresa, ter predlog, da Zedinjene države vojnega materiala ne bi smele posojati Rusiji. Predstavnik vlade so nastopili odločno zlasti proti sprejetju slednjega predloga ter so poudarjali, da bi tak dodatek prislil Rusijo, da bi se tsnje naslonila na totalitarne države. Pač pa je zbornica odobrila dodatek, ki določa, da smejo v tekočem letu Zedinjene države posoditi drugim državam samo 10% celokupne opreme ameriške vojske, mornarice in letalstva.

Washington, 8. febr. e. AA. (Reuter). Predstavniški dom je sprejel predlog, da se pomoč z vojnim materialom Angliji omeji na 1 milijardo 300 milijonov dolarjev. Republikanski amandman, po katerem prezident ne bi smel uporabiti vojne brodogradnje v prid kake vojaške se stranke brez odobritve kongresa, je bil odklonjen.

Washington, 8. febr. AA. (Reuter). Predstavniška zbornica bo danes ob 11. uri po ameriškem času nadaljevala razpravo o predlogih zakona za pomoč Angliji.

Pismo vojnega ministra Stimsona

Washington, 8. febr. s. (Ass. Press). Vojni minister Stimson je večeraj poslal zunanjepolitičnemu odboru senata pismo, v katerem pravi, da je ameriška pomoč Angliji v letalih tako ojačila angleško letalstvo, da bo lahko uspešno prestalo križarke, ki čaka Anglijo v tekočem letu.

Stimson zanika v svojem pismu, da bi bil ameriški obrambni program prizadet s posojanjem vojnega materiala drugim državam. Nasprotno opozarja, da se je prav zaradi proizvodnje vojnega materiala za druge države podvojila vojna proizvodnja v Zedinjenih državah od konca 1939. leta dalje. Stimson tudi opozarja, da je Anglija v zameno za ameriške bombnike odstopila Zedinjenim državam nekaj letalskih motorjev, ki jih ameriško letalstvo nujno potrebuje.

Senzam angleških naročil

New York, 8. febr. s. (Tass). «Wall-street Journal» javlja, da so predstavniki Anglije predložili odločilnim ustanovam v Ameriki seznam naročil vojnega materiala v vrednosti treh milijard dolarjev, ki ga želi Anglija nabaviti v Ameriki na podlagi zakona o posojanju in nakupu. Anglija želi Anglija nabaviti v Ameriki na podlagi tega, tanke in posile. Naknadno pa je Anglija zahtevala še dobavo okoli 2000 teških in srednjih bombnikov.

Vprašanje konvojev

Washington, 8. febr. AA. (DNE). Predstavniški dom je sprejel predlog svojega zunanjepolitičnega odbora, ki naj pojasni vprašanje konvojev. V tem predlogu se pravi, kakor je bilo že javljeno, da ne sme zakon o pomoči za Anglijo imeti ničesar, kar bi lahko pomenilo, da se s tem zakonom dovoljuje plovba ameriških parnikov v vojnih pasovih in sicer v nasprotju z nevtralnostnim zakonom iz leta 1939.

Še dva nasprotnika

New York, 8. febr. AA. (DNE). Član zunanjepolitičnega odbora v senatu republikanski senator Caper je izjavil v nekem govoru, ki ga je imel po radiu, da bo zakon za pomoč Angliji neizogibno spravil Ameriko v vojno. Amerika ne sme dovoliti, da bi se ta zakonski predlog spremenil v zakon, ker bi bila na ta način ustvarjena zakonita podlaga za uvedbo vojne diktature v Ameriki.

Ob koncu je Caper predlagal, naj se Amerika drži Monroejevega načela, ki prepoveduje tujim narodom vmešavanje v zadeve zapadne polote, istočasno pa prepoveduje Ameriki, da bi se vmešavala v evropske zadeve. Caper je rekel, da v tem trenutku številni ljudje pozabljajo, da sta obe strani tega načela enako važni.

Washington, 8. febr. AA. (DNE). Znani ameriški publicist in izdajatelj lista «Christian Science Monitor» dr. Cleyton Morrison je imel govor v zunanjepolitičnem odboru senata in je ostro kritiziral zakon o pomoči Angliji. Pri tem je podčrtaval, da se bo ameriška demokracija spremenila v diktaturo predsednika, če bo sprejet ta zakon. Ni važno, ali bo ta zakon omejen

na dve leti ali pa na 90 dni. Tudi če bo zakon v veljavi najmanj časa, bo vendar le omogočil predsedniku, da ustvari položaj, iz katerega ne bo drugega izhoda, kakor tisti, ki sem ga že preje omenil.

Morrison je rekel, da bi v slučaju, če bi Amerika morala iti v vojno, bila to predsednikova vojna, ne pa ameriška vojna. Roosevelt izkorišča visoki ugled mesta, katerega zavzema in s to avtoriteto razvija različne fantastične misli, ko govori o bližnjem vdoru v Ameriko in o raznih določbah mednarodnega prava, vse to pa samo zato, da bi pomagal Angliji. Sedaj je predsednik Roosevelt že vpregel vse narodno življenje Amerike v evropski spopad. Sedaj Anglija vzklika Rooseveltu, je rekel ob koncu Morrison, toda zgodovina ga bo gotovo obsodila.

Prva Winantova izjava

Washington, 8. febr. s. (Ass. Press). Zunanje politični odbor senata je večeraj soglasno odobril imenovanje Winanta za novega veleposlanika pri angleški vladi.

Zvečer je imel Winant enourno konferenco s predsednikom Rooseveltom. Nato je sprejel novinarje ter jim podal izjavo, o svoji misli v Londonu. Dejal je, da je treba zagotoviti čim ožje sodelovanje med demokratskimi državami v širokem smislu tako, da bo omogočen socialni napredek v teh državah. Winant je sporočil, da bo odpoval v London konec februarja. Še prej pa se namerava sestati z Rooseveltom in njegovim odposlancem Horkinsonom, ki se trenutno mudi v Londonu. Prav tako je dejal Winant, da bo o položaju v Angliji pred svojim odhodom konferiral z Willkiejem.

Angleška pomožna vojska

General Eastwood o vlogi „Domače garde“ za primer nemškega vdora

London, 8. febr. s. (Reuter). Snodi je govoril po radiu poveljnik angleške pomožne vojske »Domače garde«, general Eastwood. Dejal je, da je grožnja nemškega vpadu v Anglijo zelo resna in nevarna. Nobenega dvoma pa ni, da bo vpad preprečen.

General Eastwood je pozval dva milijona vojakov »Domače garde«, naj bodo vedno v pripravljenosti ter naj store v primeru napada svojo dolžnost. Vsak član Domače garde, je dejal, mora braniti ono postojanko, ki mu bo poverjena, do zadnjega, da zadrži sovražnika. Vsak mora biti pri tem pripravljen žrtvovati tudi svoje življenje. Člani Domače garde bodo v primeru sovražnega napada imeli veliko prednost pred sovražnikom, ker točno poznajo krajevne prilike.

Eastwood je dejal, da je o priliki inspekcije oddelkov Domače garde povsod ugotovil, da so Angleži z veliko vztrajnostjo odločno premagali vse težave. Porval pa je tudi angleške žene, naj vplivajo na svoje moče, da bodo v primeru sovražnega napada storili svojo dolžnost. V zadnjih mesecih, je dejal Eastwood, so morali do-

prnesti Angleži velike žrtve. Take žrtve bodo potrebne tudi še nadalje. Vžanost Anglije lahko zavisi od uspešne obrambe s strani Domače garde.

London, 8. febr. s. (Reuter). Snodi je govoril v poljski oddaji angleškega radia poljski ministrski predsednik general Sikorski. O možnosti poskusa nemškega vpadu v Anglijo je dejal, da je obramba Anglije toliko močna, da lahko vsak tak poskus odbije.

Jutri bo govoril Churchill

London, 8. febr. s. (Reuter). Ministrski predsednik Churchill bo jutri vnedeljo ob 21. govoril po radiu. Govor bodo prenašale vse angleške radijske postaje.

London, 8. febr. s. (Reuter). Ministrski predsednik Churchill je večeraj inspiciral nekaj angleških obrambnih edinic za njihovih položajih ob obalah.

Kralj Faruk zbolel

Kairo, 8. febr. AA. (Reuter). Objavljeno je bilo uradno poročilo, ki pravi, da je kralj Faruk zbolel. Kralj Faruk boleha za zlatenico.

Albansko bojišče

Slabo vreme še zmerom ovira operacije — Grki poročajo, da so odbili nove napade italijanske pehote

Ate, 8. febr. s. (At. ag.). Grški generalni štab javlja v svojem sročnjem 104. vojnem poročilu:

Naše topništvo in izvidnice so prizadele resno škodo sovražniku.

Ate, 8. febr. AA. (Reuter). Atenski radio je sredi objavil uradno poročilo, ki pravi, da so zelo močni oddelki sovražne pehote izvedli napad na nekem odseku fronte, toda po dveurni borbi na nož so bile odbite. Zajetih je bilo nekaj sovražnikov in zaplenjenega nekaj vojnega gradiva.

Ate, 8. febr. s. At. ag.). Grško notranje ministristvo javlja, da so sovražna letala večeraj bombardirala neko mesto v Epiru, ne da bi povzročila škodo. Napadeno je bilo tudi neko mesto v zapadnem Peloponezu. Povzročena škoda je majhna.

V Tepeleniju še vedno požari

Ate, 8. febr. e. Razen bojev manjšega pomena okoli Tepelenije, reke Vojske, pogorskega predela Ostrevice, reke Devoli in ob morju je vladalo na fronti zatišje.

Italijanske čete okoli Tepelenije so se umaknile na dosegljive položaje, kjer se zdaj upirajo. Požari v Tepeleniju divjajo že tri dni. Ob reki Devoli je prišlo do bojev med pehotnimi edincami. Med vsemu Dobričani in Zereni je več oddelkov italijanskih sil izvedlo protinapad, da bi se polastili grška, ki so ga Italijanske čete prejšnji dan izgubile. Napad je bil odbit. Severno od Himare so biti tudi boji. Zaradi slabega vremena se letalstvo ni moglo

Razgovori v Parizu

Admiral Darlan se je po posvetovanju z Lavalom, Abetzom in de Brinonom vrnil v Vichy — Doslej še ni nikakih avtentičnih informacij

Vichy, 8. febr. s. (Ass. Press). Mornariški minister Darlan se je včeraj v Parizu ponovno posvetoval z Lavalom, nemškimi poslaniki Abetzom in francoskim poslanikom de Brinonom. Zvečer je Darlan zapustil Pariz in odpotoval v Vichy. Doslej ni bilo o Darlanovih razgovorih izdano še nobeno službeno poročilo.

Pariz, 8. febr. e. (UP). Po sestanku admiral Darlan z Lavalom vlada v tukajšnjih političnih krogih prepričana, da bo Laval sprejel kompromisni predlog, ki mu ga je poslal Petain. Smatra se, da je sprejetje kompromisa za Lavalu še vedno najboljša rešitev.

Vichy, 8. febr. s. (Ass. Press). O vsebini pogajanj, ki jih je vodil admiral Darlan v Parizu ni še vedno nobenih avtentičnih informacij. Slišijo se govorice, da so Nemci preko poslanika Abetza in Lavalu stavili vladi v Vichyju neke zahteve, ki pa jih maršal Petain ni hotel sprejeti ter je stavil za to protipredloge.

Snoči so se razširile tudi govorice, da je admiral Darlan odklonil Lavalovo zahtevo o izročitvi francoskega vojnega brodogoja in mornariških oporišč Nemčiji. Te informacije so vedele tudi povedati, da je zaradi nemških zahtev pričakovati krize vlade v Vichyju. V novi vladi naj bi admiral Darlan prevzel notranje ministrstvo in postavil na vsa važnejša upravna mesta v državi francoske mornariške častnike.

Rezerviranost v Berlinu

Berlin, 8. febr. AA. (DNB). V tukajšnjih političnih krogih se še naprej zelo rezervirani o zadnjih razgovorih med Parizom in Vichyjem. Ponovno poudarjajo, da gre pri tej stvari za čisto notranjo francosko stvar. Zaradi tega je samo po sebi razumljivo, da nemški pristojni krogi stalno dobivajo poročila o poteku dogodkov z obeh strani.

Izjava generala Weyganda

Alžir, 8. febr. AA. (Havas). General Weygand je najodločnejše zanikal v imenu francoske vlade govorice, da bo Francija dovolila Nemčiji za njeno morebitno akcijo v Libiji uporabo francoskega oporišča v Bizerti. General Weygand je prav tako zanikal poročila, da so baje v teku pogajanja za odstopitev Bizerte, dalje pa je zanikal tudi vesti o morebitnem izkrcanju nemških čet v tem pristanišču.

Anglija ni poslala Siriji ultimatumu

Vichy, 8. febr. AA. (Havas). Niso točna poročila nekaterih pariških listov, da je angleška vlada poslala francoskim oblastem v Siriji ultimatum, v katerem bi bilo zahtevano, naj se Angliji do 10. t. m. izroči vse edine francoske brodogoja, ki pripadajo diviziji v Levantu.

Angleški bombni napadi na invazijske luke

Predvsem sta bili napadeni luki Dunkerque in Boulogne. Napad je opazovalo več tisoč ljudi na angleški obali

London, 8. febr. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo javlja: Bombniki vojnega letalstva so pretekli noči izvedli uspešen napad v znatnem obsegu na invazijski luki Dunkerque in Boulogne.

London, 8. febr. s. (Reuter). Z južno-vzhodne angleške obale poročajo, da so angleški bombniki izvedli snoči zopet napade večjega stila na nemške invazijske luke ob francoski obali Rokavskega preliva.

Več skupin angleških bombnikov je preletelo Kanal pri Doveru ter bombardiralo sovražne postojanke. Z angleške obale je opazovalo napad več tisoč gledalcev.

Angleška letala so napadla najprej Boulogne. Eksplozije in požari so se videli ob angleški obali. Okna in vrata v hišah ob angleški obali so se tresla zaradi eksplozij na drugi strani Kanala. Napad na Boulogne je trajal približno eno uro.

Nato so koncentrirala angleška letala svoje napade na Calais in okolice. Zlasti je bila napadena neka točka med Boulogneom in rtom Gris Nez.

Nemško poročilo

Berlin, 8. febr. AA. (DNB). Snoči so ob oblačnem vremenu in ob mraku edine angleških letalskih sil skušale izvesti napad na obrežje Kanala. Skupine, ki so hotele izvesti ta napad, so bile slabe in je nemška protiletalska obramba zamogla hitro preprečiti uspešno izvedbo napada. Sovražna letala so vrgla mnogo osvetlevalnih bomb, da bi se v mraku lahko lažje orientirala. Vendar pa so letala metala bombe brez določenega cilja in so vse popadale v svobodni prostor. Nemški obrambni delavnosti se je treba zahvaliti, da je bilo delovanje angleških letal tudi v prostoru zelo omejeno. V zasledeni pokrajini ni bila napravljena nobena škoda.

Nad Anglijo mir

London, 8. febr. s. (Reuter). Do jutra niso od nikoder prispela poročila, da bi bila sovražna letala ponoči napadla Anglijo. Jutranji komunikacijski letalskega in zračnega ministrstva javlja samo: Nič novega.

Bolgarija za mir

Pomembne izjave ministrskega predsednika Filova in zunanjega ministra Popova

Sofija, 8. febr. e. Klub poslancev vladne večine je imel včeraj dopoldne sejo, na kateri je poročal zunanji minister Popov. Kakor se izve, je Popov izjavil, da so odnosi Bolgarije s sosedi dobri in potekajo v duhu sklenjenih sporazumov. Glede odnosov s Turčijo je rekel, da so prijateljski in smatra, da turška vojska na meji nima napadalnega, temveč samo obrambni namen. Prav isti namen ima tudi bolgarska vojska ob turški meji. Zunanji minister je poudaril, da je Bolgarija za ohranitev miru in da se ne bo udeležila vojne. Branila se bo samo, ako bo napadena.

V službenem obvestilu, ki je bilo izdano po seji, se pravi, da so narodni poslanci sprejeli poročilo zunanjega ministra s posebnim zadovoljstvom in da soglašajo v to politiko. Odklonili so razpravo o poročilu in niso zahtevali nadaljnjih pojasnil.

Po Popovu je govoril predsednik vlade dr. Filov, ki je pozval poslance, naj nadaljujejo svoja zborovanja na deželi, da bo narod obveščen o politiki vlade. Predsednik je izjavil, da ostane bolgarska nevtralnost politika nespremenjena. Vlada bo predložila sobranju celotno zakonodajo, da olajša narodu bremena, ki so posledica vojne. Na isti seji je predsednik vlade izjavil,

da se bo te dni spopolnilo mesto kmetijskega ministra po ostavki Bagrjanova. Kot novi kmetijski minister se imenuje v političnih krogih dosedanjí upravnik direkcije za izvoz žita Mončo Tošev, ki je znan kmetijski strokovnjak.

Pokojnine za kmetovalce

Sofija, 8. febr. e. Parlamentarna odpora kmetijskega ministrstva in finančnega ministrstva sta v navzočnosti predsednika Filova in finančnega ministra Božilova imela skupno sejo, na kateri se je sklepalo o pokojninah kmetovalcem. Vsak član kmetijskega združenja bo dobival po 60. letu 3600 levov letne pokojnine. Ciani združenja bodo plačevali v pokojninski fond 60 levov mesečno.

Danes se prično počitnice sobranja, ki bodo trajale do 17. t. m. Pred zaključkom sobranja so bili izglasovani dopolnilni krediti za ministrstvo vojske v višini 240 milijonov levov. Odobren je bil tudi kredit 100 milijonov levov za elektrifikacijo severne Bolgarije.

Sofija, 8. febr. e. Predsednik vlade dr. Filov bo danes ob 11.31 govoril v radiu o pokojninskem zavarovanju bolgarskih kmetov. Zakon o tem zavarovanju je bil včeraj sprejet v sobranju.

Ves svet je v mrzlični pripravljenosti

piše glasilo madžarskega ministrskega predsednika, ki razpravlja o splošnem položaju v Evropi

Budimpešta, 8. febr. e. »Magyar Ország« se bavi v uvodniku s splošnim položajem v Evropi. Ključno besedilo v uvodnem besedilu, pravi list, je pričakovati v najkrajšem času sporazuma med Parizom in Vichyjem. Sporazum ne bo dokončan, a se bodo z njim rešila vsa sporna vprašanja med Parizom in Vichyjem. Ta pogajanja so sedaj edina, ki trenutno zanimajo vsa srca in označujejo sedanji splošni položaj.

Ves svet je v mrzlični pripravljenosti. Popolnoma je gotovo, da bo Roosevelt v najbližji bodočnosti poslal Angliji ameriški vojni material, zlasti letala in brze bojne čolne. Amerika bo vodila tako politiko, da se ne zapleta v spore v Vzhodni Aziji, dočim japonska želi, da izkoristi to stališče Amerike in ojači svoje pozicije v tem delu sveta. Ze danes se mora računati z možnostjo vojne na Malajskem polotoku. V Singapuru so prepričani, da bodo sovražnosti z Japonsko morale izbruhniti v teku prihodnjega meseca.

Prisrke za razširjenje vojne so povsod v teku. Tudi v Nemčiji delajo z mrzličnim

tempom, tod so nemški velikanski napovedi še zelo malo ališii. Dejstvo je, da so v Nemčiji v teku ne samo ogromne vojaške priprave, temveč tudi priprave za organizacijo evropske proizvodnje, s pomočjo katere bi bila Nemčija usposobljena za dolgotrajno vojno. Proizvodnja živil je na evropskem kontinentu sedaj še skoraj s 75% avtarkična. Nemčija nima samo najmočnejše oborožene sile na svetu, temveč je tudi popolnoma neodvisna glede prehrane. Vojna je danes v stanju premirja, toda to stanje ne more trajati dlje kot dva meseca.

Dogodki v Rumuniji

Bukarešta, 8. febr. s. (Ass. Press). Tu je včeraj prišel izhajati nov list legionarjev Zeleznice garde, oblasti pa se je takoj prvo številko zaplenile in list prepovedale.

Budimpešta, 8. febr. s. (Reuter). Po madžarskih informacijah je prišlo v rumun-

Milan Rakočević doktor čiste filozofije

Ljubljana, 8. februarja V svoji skromnosti je hotel ustajiti svoj lep uspeh med novinarskimi tovariši; toda nekdo ga je »izdal«, da ga bomo po vsej »zmerjani« z doktorjem. Kot doktor čiste filozofije bo, upajmo, prenesel s filozofskim mirom to čestitko.

Kako bi mu tudi ne čestitali, ko pri napornem novinarskem delu najde vendar dovolj časa za študij čiste filozofije in polja tako rekoč mimogrede izpitel izpit za doktorja čiste filozofije je položil predvčerajšnjim na mali avtorizirani pred komisijo št. profesorjev: dr. Melikom, dekanom filozofske fakultete, dr. Fr. Vebrom, dr. N. Zupančičem in dr. Ramovšem, in sicer na podlagi disertacije »Njegova etika čiststva«.

70 letnica F. S. Finžgarja

Ljubljana, 8. februarja Jutri bo pisatelj F. S. Finžgar obhajal 70. letnico. Slovenski narod mu bo ob tem življenjskem jubileju izkazal vso čast in priznanje, ki jubilaru kot pisatelju, pripovedniku in oblikovalcu slovenske besede pritiče. Včeraj mu je tudi Ljubljana izkazala navtično čast s tem, da ga je zaradi izrednih zaslug za književnost, kulturo in jezik slovenskega naroda imenovala za častnega člana mestne občine Ljubljanske Narodno gledališče pa bo voričilo v počastitev življenjskega jubileja njegovo znano dramo »Razvalina življenja«.

Francišek Salezij Finžgar se je rodil dne 9. februarja l. 1872. v hiši vaškega krojača v Doslovičah pod Stolom na Gorenjskem. L. 1882. so ga poslali v staro ljubljansko gimnazijo in že tedaj je Finžgar začel pisati. Tovariši v Aljozevičevu so mu izročili uredništvo za našo književnost pomembnih »Domačih vaj«. Pred 50 leti je z odliko naredil maturo in šel v semenišče, kjer se je lotil zlasti mladinske književnosti. Po končanem bosovskolu je bil kaplan v Bohinjski Bistrici. Tedaj je začel pisati tudi v »Don in svet«.

V nadaljnjih letih je služboval v raznih krajih med slovenskim ljudstvom in je tako spoznal slovenski narod z vsemi njegovimi posebnostmi. Od nekdanj je smatral, da mora pisatelj pisati za premostitev slovensko ljudstvo in za inteligenco hkrati in da ne sme biti prepada med ljudstvom in inteligenco.

Zato so nastale njegove ljudske igre »Divji lovec«, »Naša kri«, »Veriga«, »Razvalina življenja«. V svojem delovanju ni bil politik in ljudski tribun, pač pa je vzgajal narod v veri, da je dosti močan in samostojen za samostojnost in svobodo. Zasužnjenemu narodu je pokazal moč in silo davnih prednikov v odličnem romanu »Pod svobodnim soncem«, ki jo smatra slovenska književnost za eno izmed naj-

Na ta uspeh novinarskega tovariša Rakočevića smo dolžni opozoriti že zato, ker nam vsa naša kulturna in svetovna hvala ležala kot poslednemu med našo in srbsko-hrvatsko kulturo. Kot dopisnik »Pravde« in raznih literarnih revij stalno poroča o našem kulturnem življenju ter skrbno zabeleži vse slovenske kulturne dogodke. Srbska javnost prejema naše navadno ni bila redno obveščena o našem kulturnem življenju, pogosto je pa bila tudi napačno poučena. Rakočević se je dobro vživel v naše razmere in mentaliteto slovenskega človeka. Marljivo tudi prevaja dela naših pisateljev in pesnikov, za kar je upravičen po mnenju slovenske in nadarjenosti. Ne dvomno smemo pričakovati še mnogo od njega in upamo, da nam bo ostal zvest tudi pri poslej, ko bo promoviral.

Izkreno čestitamo!

boljših slovenskih ljudskih knjig. Za časa bivanja na kmeth se je z vso vneto posvetil tudi gospodarskemu in prosvetnemu napredku ljudstva. Ustanavljal je prosvetna društva in zadruge.

Takol po prevratu je prišel pisatelj kot župnik v Ljubljano. Dne 1. aprila l. 1913. ga je mesto Ljubljana kot najvrednejšega naslednika poznega častnega meščana Ivana Vrhovnika postavila za župnika mestne župnije sv. Janeza Krstnika v Trnovem.

Obširno in intenzivno je bilo pisateljsko, vzolno in gospodarsko delovanje F. S. Finžgarja v Trnovem. Je župnikoval do svoje upokojitve dne 23. januarja leta 1937.

Kot pisatelj se je tubilant popolnoma posvetil delu v odboru Mohorjeve družbe. Ustanovil je in vodil ter urejal »Mladiko« in vsaki vrsti sodelavcev. Njegova je bila zasluga, da je bila ustanovljena »Nova založba«, ki ji je predsednik že 20 let.

Doslej je izšlo že devet knjig Finžgarjevih izbranih del, v prevodu pa ga poznajut udi Hrvatje in Srbi Čehi, Nemci, Francozi, Angleži in Madžari. V polstoletnem literarnem delovanju si je Finžgar postavil s svojimi deli nesmrten spomenik.

Ob ustanovitvi slovenske Akademije znanosti in umetnosti je postal redni član umetniškega razreda Akademije, kjer zastopa poleg Otona Župančiča slovensko literaturo. Z mestom in Akademijo je književnik F. S. Finžgar postal deležen najvišje časti, ki jo more izkazati najvišji slovenski kulturni zavod predstavniku slovenske kulture.

Slovinci čestitajo pisatelju ob visokem življenjskem jubileju katerega je d. živel Finžgar v polni telesni in duševni čilosti, zavedajoč se, da je Finžgar eden navzočnejših slovenskih pripovednikov glede jezika, slova in naravnega domačega izraza.

Gostovanje Klaičeve družbe

Seznanilo nas je z novim odličnim srbskim satirikom in pokazalo dvoje neznanih šal Branka Nušića

Ljubljana, 8. februarja.

Dva odlična in igralsko popolnoma srbska dramatika, Petra Kočiča in Branka Nušića, nam je predstavila snodi B. Klaičeva igralska družba s tremi ostro satiriranimi enodejankami.

Petar Kočič, rojen l. 1877 pri Banji Luki, umrl l. 1916 v Beogradu, je slaven predstavnik Bosne, njene narave in njene naroda. Napisal je štiri zbirke povesti in dve satirirani aktovki. Bil je lep in svež talent, planete pesnik mladosti in dravja, življenjske sile in srbske nacionalne energije. Njegovi opisi kmetijskega življenja v bosanski Krajini, njenih modrih planin in starih gozdov so neposredni in sveži, polni poezije in poleta, a glavna reč so mu bili ljudje, bedni bosanski kmetje, za katere je čutil vprav bratsko ljubezen. Sam otrok srbske krajine, ki je prestala strašne čase in mnogo uporov, je bil Kočič njen glasnik, smel, borben, uporen, ki ne joka in javka, temveč zahteva svobodo in pravico za sužnje. Njegov borbeni nacionalizem ima široko socialno podlago. Oster protest in gnev proti nasilstvu je tudi njegova enodejanka »Jazbec pred sodiščem«.

Dr. Jovan Skerlč je trdil v svoji Istoriji nove srpske književnosti, da je »Jazbec« najpopolnejši spis najnovejše srbske književnosti, ki je izšel že v neštetihi ponatiskih in ga igrajo neprestano. Tip lo-kavega, prihuljenega, a v dušni puntarskega kmeta, nesreče in zlobe, ki kmeta pritiska, bedasti birokratizem, brezsrčno topo paragrafarstvo in domači »zelenasi«: vse to je izraženo v »Jazbecu« močno in verno,

v živih prizorih, z dovršenim dialogom in smelo satiro, tako da je »Jazbec« ena najboljših političnih in socialnih srbskih satir.

Medtem ko je »Jazbec« zajet iz tisočkrat in milijonkrat proklete avstrijske dobe najbolj krivične, zavajalske in tudi neumne nemško-madžarske vlade v Bosni, sta Nušićevi dve »šali« zajeti iz predvojne dobe v sami Srbiji. »Muhac« in »Analfabeta« se godita enako v pisarni srbskega srezkega načelnstva in kažeta lenobo, strahovito nevednost, hkrati pa oblastnost nekdanjega srbskega uradnika. Največji tepec in sirovak pa je zmerom »sreški načelnik«! Šali sta primitivni, drastični, prav za prav monolog, ki ju ima načelnik. V tem pogledu sta enaki »Jazbecu«, v katerem takisto govori skoraj izključno kmet štrbac, vse ostale osebe pa le vzklikajo ali kratko ugovarjajo.

Tako je imel B. Klaič tri glavne vloge, ostala družba pa je le sodelovala. Edini D. Korparič, ki je igral zadržnika v »Jazbecu«, lemege praktikanta v »Muhac« in pisarja v »Analfabetu«, je lahko pokazal, da je rutiniran igravec. Epizodne vloge so imeli še H. Jankovič, Bralčević in Z. Suteršć.

Vsa predstava nas je zanesla daleč nazaj v dobo in k predstavam nekdanjih naših citanil in podeželskih bralnih društev. Če bi bili prišli ljubljanski Srbi in Hrvatje, bi bilo gledališče polno. Prisotni Slovenci, kar jih je še ostalo levo operne premiere, pa so Klaičju in njegovim tovaršem prirejali tople ovacije priznanja in zahvale.

Fr. G.

Požar v Kolbovi sportni delavnici

Ni še ugotovljeno, kako je požar nastal — škoda je velika

Ljubljana, 8. februarja V znani sportni delavnici B. Kolba v Vižmarjih je nastal davi velik požar, ki je napravil ogromno škodo. V delavnici, ki je v Erzenovem gospodarskem poslopiju sredi vasi, je bilo nakupičnega po skladiščih mnogo suhega lesa za izdelovanje sportnih predmetov.

Ko so davi ob 7. prišli delavci na delo, so takoj opazili, da se iz delavnice kadi. Čim so stopili v spodnji prostor, so ga morali takoj spet zapustiti, kajti tam je bilo že vse v plamenih. Delavci so brž obvestili o požaru vižmarske gasilce, ki so takoj prihitali z motorno brizgalno. Za njimi so

bili obveščeni tudi šentvitski gasilci, nato pa je telefoniral bivši narodni poslanec g. Koman po pomoč še gasilcem v Ljubljano. Iz Ljubljane so odhiteli z motoriko v Vižmarje prostovoljni gasilci, ki so jim sledili tudi gasilci iz Šiške, Dravolj in iz Mednoga.

Gasilci so takoj skušali napeljati cevi iz rezervoarja nad vižmarskim klancem, pa se jim to ni hitro posrečilo, ker so morali prej razbiti težko betonsko ploščo, ki je ni so mogli dvigniti. Ploščo je namreč primrznila in so jo odstranili šele po daljšem prizadevanju. Medtem so za silo zajeli vodo iz bližnjih vednjakov, kar pa je le malo zaleglo. Šele ko so lahko napeljali cevi v rezervoar, so mogli pričeti izdatnejše gasiti. Iz spodnjih prostorov so med tem odnesli večjo zalogo neobdelanega lesa, v zgornjih prostorih pa je ogenj neusmiljeno uničeval izdelane sportne predmete skoraj dve uri neovirano. Ogenj je postal najverjetno tudi še sosednemu skledju, kjer je bilo spravljene veliko sena in poljskega črda, vendar so gasilci požar slednjič lokalizirali.

Ogenj je uničil ogromno zalogo smuč, neobdelanega suhega lesa, škladišče sportnih orodov, več živinskih strojev in drugega orodja. Gasilci so požar pogasili šele okrog 10. in odstranili nadaljnjo nevarnost.

Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno, verjetno pa je, da so se vneli suhi kosi lesa od peči, v kateri je gorelo vso noč. Na ogorišče so prišli že zgodaj jutraj tudi ntviški orožniki, ki vodijo preiskavo.

Boleznica

KOLE DAR

DANES: Sobota, 8. februarja: Janez Matjak

JUTRI: Nedelja, 9. februarja: Apolonija

DANASJE PRIREDITVE KINO MOSTE: Trije legionarji II. del in Jeklena armada

PLES JADRANSKE STRAZE ob 20. na Taboru

SENTIAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Visoka pesem«. Slavnostna predstava na obelisk smrti dr. Franceta Prešerna. Kratna predstava

KLUB KOROSKIH SLOVENCEV (Koroški večer) ob 20. v dvorani kolodvorske restavracije

MAŠKARADA SOKOLA LJUBLJANA - ŠISKA ob 20. v Sokolskem domu v Šiški

SOKOL LJUBLJANA - ŠTEPANJA VAS predpustna prireditve ob 20. v Sokolskem domu v Štepanji vasi

ZELEZNICARSKI SPORTNI KLUB HERMES družabni večer ob 20. v glasbeni dvorani Sloge

FILZOFSKO DRUŠTVO: predavanje g. doc. dr. A. Sodnikove: »Vpliv Boškovičeve prirodne filozofije v naših domačih filozofskih tekstih XVIII. stoletja« ob 18. v mineraloški predavalnici na univerzi

RAZSTAVA AKAD. SLIKARJA FRANA KLEMENČICA v Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 17.

DOM JUGOSLOVENSKIH OBRTNIKOV planinsko rajanje ob 20. v Kazini

PRIREDITVE V NEDELJO KINO MOSTE: Trije legionarji II. del. in Jeklena armada

KINO ŠISKA: Gospa Judita SRESKA ORGANIZACIJA VOJNIH DOBROVOLJCEV občni zbor ob 9.30 v predavalnici Društva inženjerjev, Kongresni trg 1/II.

VIŠKI LUTKOVI ODER ob 15. »Začarani grad«

VOĐSTVO PO RAZSTAVI AKAD. SLIKARJA FRANA KLEMENČICA ob 11. dop. v Jakopičevem paviljonu. Vodi prof. Ivan Vavpotič

SENTIAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Visoka pesem« ob 20.15

SOKOLSKI GLEDALIŠKI ODER NA VIČU »Pot v peklu« ob 20. v Sokolskem domu

DEŽURNO LEKARNE

DANES IN JUTRI: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Garts, Moste — Zaloška cesta 47

MESTNO DEŽURNO ZDRAV. SLUŽBO bo opravil od sobote ob 20. do ponedeljka ob 8. jutraj mestni zdravnik dr. Gvido Debeljak, Tyrševa cesta št. 62/L, telefon št. 27-29.

Iz Kranja

Izgubljeni in najdeni predmeti. Na mestni policiji so bili prijavljeni sledeči izgubljeni predmeti: Rezervno avtomobilsko kolo, zavitek 11 kg usnja in podplati, zlato nalivno pero, 2 bankovca po 100 din, damska dvojile ura z zapestnico, rjava usnjata denarnica 650 din, damska zlata zapestna ura z rdečim pasom, Postov padomer za merjenje cest, zelena usnjata denarnica z 900 din in železnikiško legitimacijo, denarnica z vsebino 220 din, denarnica z vsebino 230 din. Najditelji se naprošajo, da najdene predmete izročijo proti nagradi na tumkajšnji policiji. Sledeči predmeti so se našli: damska zapestna ura, denarnica z manjšo gotovino, damska denarnica z nekaj gotovine, boljša damska zapestna ura, moška ura z monogramom, moška denarnica z gotovino, boljša damska zapestna ura z datumom in monogramom, lastniki naj se zgledajo na tukaj. policiji, kjer lahko navedene predmete dvignejo.

Število brezposelnih v stalnem prirastu. Od zadnjega meseca je število brezposelnih poraslo za 25 in znaša sedaj 1388. Število se je izredno dvignilo toda tendenca tudi v tem mesecu kaže navzgor. Porast presega tudi lanskeletni rekord, ki je bil prvič zabeležen s 1073 brezposelnimi v mesecu januarju lanskega leta. Kljub ogromnemu številu nezaposlenega delavstva pa se ni čelo poslabšalo za zaposlitev, nasprotno se celo dogajajo v nekaterih obratih opustitve. — Delo dobe 3 kmetske dekle, 1 vajenec in 2 tesnarja.

Klubsko »smučarske tekme v Naklem. Aligni SK Slovan bo priredil v nedeljo 9. t. m. klubske smučarske tekme v Naklem. Ob 9. uri se bo vrnil tek na 10 km, popoldne ob 15. pa bodo na vaški skakalnici tekme v skokih. Prvoplasirani bodo prejeli praktična darila. Vabimo vse ljubitelje smučarstva na obisk.

Za detektive so se jadrjali pa so jih stražniki prišli. Sredi noči s torika na sredino so vstopili v neki hlev s torika trije potepuhi, da bi prenočili. Ko so si iskali primeren prostor pa so naleteli na goste, ki je že spal. Hitro jim je dozorel sklep, prebudili so spečega in se izdali za detektive. Prestrašenemu napol spečemu možku so preiskali vse žepe, mu vzeli denar in brivec in kdo ve kaj bi se počeli z njim, da ni prav takrat prišla v hlev policijska straža, ki je nato vse aretirala. Namajšnji detektivi so bili včeraj predani sodišču v nadaljnje postopanje.

Pekovski mojstri spročajo, da bodo z dnem 7. t. m. prodajali kruh le proti nakaznicam.

Več reda v prehrani prebivalstva. Ze prejšnji mesec je bilo sporočeno, da bomo s 1. februarjem dobili nakaznice za kruh ali moko, vendar do danes se niso bile razdeljene vsem trgovcem prijavne pole na podlagi katerih bi možno dobiti šele nakaznice. Zaradi tega se je pripetilo, da morajo nekateri kupovati drag kruh v pekarnah čeprav pečejo drugega kruha sami. S tem so udarjeni predvsem oni, ki nimajo nikakih zalog, torej najrevnejši. Obenem pa je prebivalstvo zelo razburila vest, ki se je raznesla po mestu, da bodo nakaznice po 1 din in ne 25 par kot je bilo to nedo. Prosimo zato, da prehranjevalni odbor to uredi, oziroma, če so vesti neupravičene, da jih prekli

Zakaj so najlepše parcele nezazidane?

Sredi mesta je še precej nezazidanih parcel, namenjenih za večja poslopja
Zidati bi morali še mnogi denarni zavodi

Ljubljana, 8. februarja. Nedavno smo poročali, da je bila stavbna delavnost v zastoju. Zivahnejsi stavbni sezon v Ljubljani ni več za cel desetletje, odkar je nastopila gospodarska kriza. Sicer so mnogi govorili o velikem napredku Ljubljane ob vsaki priložnosti, v resnici je Ljubljana pridobila precej stanovanjskih hiš s številnimi stanovi, ki, toda to ni stavbna delavnost, je že dolga leta predvsem periferija, kjer živa o manjše stanovanjske hiše, med tem ko v središču mesta miruje. Ali smo govoriti o živalni stavbi in davčnici v Ljubljani, ko smo dobili zadnja leta sredi mesta le tri večja poslopja (»Sona«, »Slavija« in »Bata«). Medtem se Beograd razraža v vlemesto, ki bo kmalu štelo 500.000 prebivalcev. Ljubljana kljub svoji izredno veliki periferiji in površini ne šteje niti 90.000 prebivalcev. Mala Slovenija sicer ne potrebuje posebno velike prestolnice, glave, ki bi bila pretežka za šibke noge; to se pravi, da so razvoju mesta tudi dane meje. Mesto mora imeti primerno zaledje. Njegov razvoj je pa nedvomno odvisen predvsem od splošnih gospodarskih razmer pokrajine, ki teži k njemu. Ko se bo začel pritok prebivalcev z dežele ustavljati, se bo ustavil tudi razvoj mesta.

GOSPODARSKO SREDIŠČE?

Ali je Ljubljana gospodarsko središče ali je uradno mesto z nekaterimi osrednjimi pokrajinskimi uradi? Pričakovati bi, da si bodo Ljubljani izbrali za sedež uprave vseh večjih gospodarskih podjetij. V resnici se mnoga podjetja Ljubljane izogibajo. Ko so se tekstilna podjetja začela naseljevati v Kranju, se je nekaterim pri nas to zdelo celo sreča za Ljubljano. Trdijo so, da je boljše, če imamo čim manj industrije, češ, ob industrijskih središčih se koncentrirajo beda: čim več delavstva ima kraj, tem težje so naloge socialne politike. Seveda so pa tudi tem večji dohodki mesta, čim več industrijskih podjetij šteje. Od samega uradništva si mesto načne more obetati velikih dohodkov. Mnoga velika gospodarska podjetja, ki poslujejo v Sloveniji, imajo zelo rahle zveze z Ljubljano. Razumljivo je še, da nimajo n. pr. mariborska podjetja podružnic v Ljubljani, čudno pa je vsekakor, da številne večje tvrdke, ki imajo svoje obrate v banovini, nimajo niti skromnih zastopstev v našem mestu. Izjema je med večjimi podjetji Trboveljska premožgokopna družba. Ko bi vsa večja podjetja, ki poslujejo v Sloveniji, zidala vsaj manjša poslopja v Ljubljani, bi slovenska prestolnica imela povsem drugačno lice.

17 ZAVAROVALNIC V LJUBLJANI

Toda v Ljubljani ne zidajo niti vse zavarovalnice in banke, čeprav bi bile dolžne, saj vendar žive predvsem na račun slovenskega gospodarstva. V Ljubljani je bilo lani (s »Fenixom« vred, ki je bil v likvidaciji) 17 zavarovalnic. Koliko jih je že zidalo? Priznanje je treba izreči »Slaviji«. Precej je investirala v nepremičnine tudi Vzajemna zavarovalnica. »Dunav« pa ima palačo na Aleksandrovi cesti. Številne druge, nekatere tudi prav bogate zavarovalnice, pa imajo svoje poslovne prostore v starih, adaptiranih hišah. Nekatere poslujejo pri nas že cel desetletje. Centrale imajo v drugih mestih, kamor se seveda odteka pri nas zbrani kapital. Nerazumljivo je, zakaj se Ljubljana ne zavzema za svoje pravice: upravičeno bi smeli zahtevati od denarnih zavodov, ki poslujejo pri nas, da nalože del svojega premoženja v nepremičnine v Ljubljani, toda ne v stare hiše, temveč naj zidajo!

15 BANK, 13 HRANILNIC IN POSOJILNIC

Nekatere banke so zidale v Ljubljani kmalu po svetovni vojni, prva med njimi Ljubljanska kreditna banka. Zidala je tudi I. hrvaška štedionica na Aleksandrovi cesti. Ena banka in posojilnica imata novi poslopiji na Miklošičevi cesti. Eden naših najstarejših denarnih zavodov, Hranilnica dravske banovine, je zidal veliko stanovanjsko hišo v Igriški ulici. Pošta hranilnica je zidala na Aleksandrovi cesti uradno poslopje na Bleiweisovi cesti pa stanovanjsko hišo. To pa seveda niso vsi denarni zavodi, ki poslujejo pri nas zelo uspešno. Vsi bi se vraščanje ali bo kdaj zidala v Ljubljani tudi Narodna banka. Prav tako bi lahko naložila primerno vsoto v večje poslovne Državna hipotekarna banka. V Ljubljani ima podružnico Privilegirana ograrna banka, ki

bi tudi lahko zidala. Skratka, v Ljubljani posluje cela vrsta bogatih denarnih zavodov, ki bi lahko zidali in ki bi bili tudi dolžni zidati.

PARCELE ČAKAJO...

Parcel za večja reprezentativna poslopja je v Ljubljani še dovolj. Prav te parcele opozarjajo, da pri nas mnogo prebivalcev zidajo najbogatejša podjetja. Zasebniki ne morejo zidati na teh parcelah, ki so namenjene večjim poslopijem javnega značaja. Tako vidimo mnogo vrzeli zlasti na Tyrševi cesti med Ajdovščino in železnico. Tudi Miklošičeva cesta še ni popolna. Znano je, da čaka na veliko regulacijo kompleks slabo izkoriščenih parcel med Prešernovo ulico in Zvezdo. Čudno lice ima Dalmatinova ulica z zverženim nizkim zidom in starih neokusnih skladščem. Na regulacijo čaka Tyrševa cesta med »Slavijo« in Ajdovščino. Tudi Kolodvorska ulica še ni regulirana in kaže mnogo grdih škribin. Ob Masarykovi cesti so še posebno lepe parcele. Vse te parcele so v tako zvanem ožjem središču, še tem več lepši zemljišči bi pa dobili v zanemarjenem šentjakobskem okraju, nekaj na Poljanah, mnogo v šentpetrskem okraju itd. Vodnikov trg pa je rezerviran za magistrat.

VOJNA BI NE SMELA BITI IZGOVOR

Ce zidajo v drugih mestih, v Zagrebu in Beogradu, bi lahko tudi pri nas. Ne smeli bi se izgovarjati na sedanje razmere, na »splošno negotovost«, nestalne cene in meze, draginjo in kar je še podobnih izgovorov. Če ti izgovori ne drže v drugih mestih, ne smejo tudi pri nas. Tudi kapitala je dovolj, o tem ni treba dvomiti. Nekateri denarni zavodi raje nalagajo denar v nepremičnine v krajih, kjer si obetajo boljše obrestovanje, toda, če zaslužijo pri nas toliko, da lahko investirajo milijone v poslopja v drugih krajih, pač ne bo izgubljen denar, ki ga bodo pustili tu. Če dajemo, imamo tudi pravico zahtevati, kar Ljubljani gre.

Prihodnja stavbna sezona bi ne smela biti tako slaba kakor lanska. Zato smo načeli vprašanje, zakaj dražecene parcele sredi mesta še niso zazidane. Mrtvilo, ki je zavladalo v Ljubljani, je že sumljivo in čas je, da se vprašamo do vzrokov.

po uspehi akademiji in ima gre prav iskreno priznanje in topla zahvala.

Akademijo je otvoril br. Pergar Viktor s prigodnim govorom, ki mu je sledila himna ter pozdrav državni zastavi. Med gledalci moramo prav posebej omeniti navzočnega ravnatelja TPD inž. g. Silva Burgerja in gospo, številno rudniške nameščenice, pretežno večino rudarjev ter ostalih pripadnikov vseh dolžinskih slojev. Vsi, prav vsi so kazali izredno zadovoljstvo ter odhajali z močnimi vtisi mladega sokolskega ognja. Ko našim čestitkam čestitamo k nepričakovano uspehi akademiji, izrekamo željo, da bi v istem poletu nadeljevali sokolsko pot, po kateri: znajo tako krepko korakati. Zdravo!

»Via Mala« na sokolskem odru

Skofja Loka, 7. februarja. Uprizoritev »Via Male« drame, prirejene po romanu Johna Knitla, švicarskega pisatelja, je naletela v škofojloški javnosti na presenetljivo visok odziv. Dvorana je bila zasedena do zadnjega sedeža in to je hkrati tudi dokaz, da dosega predstave škofojloškega Sokola stopnjo, ki se hoče v svoji resnostjo spustiti začetništva in dajati predstave, ki nosijo v svojem bistvu pečat prizadevnega kulturnega stremjenja. Via Mala je drama, globoka drama. Življenje se poigrava z ljudmi in kakor železna pest tiči vso družino bojazan, da se ne bo razvedela nasilna smrt očeta Laurecjevih. Svak Andreas umor sicer razkrije, ali se po hudih duševnih bojih le odloči na pot človeka s srcem. Sodnemu predstojniku dr. Gutknechtu da v podpis akt, s katerim se proglasi stari Laurec za izginulega.

Sokolski igralci so se lotili izredno težke z nestrastimi psihološkimi variacijami zapletene igre z veliko ljubeznijo in dobro voljo. Dali so od sebe vse, kar so mogli. Prednaslanje je zato doseglo naravnost presenetljiv uspeh, saj je oder docela osvojil dvorano in jo povlekel s seboj. Brez prednaslanja je sponelo le na par igralcih: Slavki Primocičevi (Silviji), Mileni Zihnerlovi (Hanni), Janezu Grumu (Andreas Richenauški) in Jožetu Andiču (Niklausu). Vsi so svoje vloge presudili do potankosti in jih po najboljši volji tudi podali. Nič manj zvesto so se priključili vodilnim ostali nastopajoči. Tako izvrstna Laurecova mati ga. Albina Grudnerjeva, pisar Amann (br. Bojan Zihler), gospa Richenauška (s. Zdenka Vraničarjeva), dr. Gutknecht (br. Dinko Masterl) in Annele (s. Polka Stiglic) Igralska skupina je nastopila enotno in zbrano. Uspeh je bil popoln. Scenarija ako izvzamemo dom Laurecjevih je bila ustrezna. Nekaj nove kuliserije naj si Sokol le nabavi. Igro je zredil br. Vojteh Debeljak. Podobnih uprizoritev si želimo še več, zlasti ko želimo v javnosti tako ogromno zanimanje.

»Vdova Rožinka« na sokolskem odru

Dramski odev Sokola v Semču je nas presenetil na svetovno »Vdovo Rožinko«, ki jo je uprizoril v Sokolskem domu. Dvorana je bila nabito polna, — tako že dolgo ne. Igralci so svoje vloge rešili skoraj brezhibno in občinstvo ni štedilo s priznanjem. Od kar vodi prosvetar br. Novak Mirko, dramski odev, se vidi prav lepi uspehi. Seveda zahteva to veliko truda, ki ga pa igralci z veseljem prevzamejo nase. V veliko zadovoljenje jim je hvalečnost občinstva, ki ob vsaki prireditvi napolni dvorano do zadnjega kotička. To se je videlo, ko je bil uprizorjen »Divji lovec« in sedaj »Vdova Rožinka«. Posebno moramo pohvaliti s. Mimo Bukovčev, Rožinko, Andeo Bukovčev kot hčerko, ter Janeza br. Namplja. Maksa in Balantača Pluta Antona, ki so povzročali salve smeha. Le tako naprej.

V januarju je orkester Sokola iz Metlike priredil v Sokolskem domu koncert, katerega je vodil dirigent brat Bitenc.

Obisk ni bil zadovoljiv, kar je vse graje vredno. To sicer ne zažene članstva, ampak one, ki imajo smisel za goščo in bi bila njihova dolžnost prisostvovati koncertu in s tem dati vzpodbudo mladim igralcem kakor tudi dirigentu. Res ni denarja, vendar pri tako nizki vstopnini, kakor je bila, to ne more biti izgovor. Če pa pride slučajno potujoči muzikant s trompeto in bobnom na trg, drvi vse skupaj. Za take nastope je zanimanje, za kulturne prireditve ga pa ni med inteligenco. Kljub vsemu je pa koncert dosegel lep uspeh. Želeli bi še več takih gostovanj.

Drama iz Prešernovega življenja

Ljubljana, 8. februarja. Ilka Vaštetova, pisateljica priljubljene romana o Prešernu, se je pred meseci lotila težkega in tveganega dela, dramatičacije, istega romana. Razsežno snov, ki nas vodi v dobo po francoski okupaciji,

ko je oblastni Metternichov absolutizem onemogočal vsako prosvetilno delo ter vsak narodni poljav, je kaj hvaležno gradivo za roman, a vsekakor trši oreh za dramsko tvorbo, ki nudi dejanju mnogo bolj stisnjen okvir. Ilka Vaštetova je svojo dramatičacijo zgradila na ta način, da je dejanje razdelila na prolog ter štiri dejanja v sedmih slikah. V prologu nastopa Prešeren še kot otrok, ki že kaže svojo človekoljubno dušo, v ostalih dejanjih pa so zajeti vsi glavni dogodki in mejniki njegovega življenja. V njih se iz idealnega študentske filozofije razvija ob življenjskih naporih in zaprekah, ob prijateljskih in srčnih vezeh, veliki pesnik ljubim in domovine ter zagovornik človečanstva, resnice in poštenosti.

Pisana doba tedanjega sloga, razgibanost tedanjih literarnih in političnih osebnosti ter Prešernovih naložnih prijateljev Cora, Smoleta in Zupana, so poleg njegove velike ljubezni in težke življenjske drame, glavne prvine te dramatičacije, katere krstno predstavo bo, ob priliki obletnice našega največjega pesnika, uprizorilo danes zvečer ob 8. uri Sentsjakobsko gledališče v Mestnem domu. O delu in predstavi, ki že zdaj vzbuja mnogo zanimanja, bomo še poročali.

Drevi ob 20.15, na obletnico smrti največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna, bo v šentjakobskem gledališču krstna predstava drame iz pesnikovega življenja »Visoka pesem«, ki jo je spisal po svojem romanu o Prešernu pisateljica Ilka Vaštetova. Sodelujejo najboljši moči odra: Bučarjeva, Grgurevičeva, Hanžičeva, Šubič-Murkova, Eypper, Gnidovec, Hanžič, Klemenčič, Košak, Komar, Lavrič, Lombard, Moser, Plevelj, Škerlj in ves ansambel odra. Režijo vodi Miran Petrovič. V nedeljo 9. t. m. ob 20.15 se igra ponovi. Ker za predstavo ogromno zanimanje, kupite vstopnice že v predprodaji, od danes dalje.

Obrotniška socialna prireditev

Ljubljana, 8. februarja. Ljubljanski obrtniki, združeni v svoji zdruzi »Dom jugoslovanskih obrtnikov« r. z. z. o. i. prireajo že nekaj let sem v korist svoje socialne ustanove, edinstvene obrtniškega počitniškega doma na Govejku pri Medvodah in za onemogle obrtnike prireditve v Ljubljani. Letos se ta prireditev vrši poleg tega še v počastitev spomina velikega škofa in Jugoslovana Josipa Jurija Strossmayerja. Ta prireditev je postala že tradicionalna ter jo radi obiščejo ne samo obrtniki, temveč tudi vsi ostali prijatelji obrtništva in ob-

iskovalci doma na Govejku, saj je to obenem lepa izletniška točka v višini 712 m nad morjem. Preprosto kmetijsko domovninje je zadržala preuredila v skromen počitniški dom, ki ima sobe s posteljami za prenočišča in je tudi dom sicer trajno oskrbovan pozimi in poleti, ker zadržuje vzdržuje celoten obseg kmetije. Dostop na dom je iz najrazličnejših smeri in prav posebno primeren iz posaje Medvode ali pa tudi preko sv. Katarine in doline Lačnice itd. V korist tega doma in za odpočitek onemoglim obrtnikom, kar se že izvaja vsako leto, gre čisti dobiček tudi letošnje prireditve, ki se vrši danes, dne 8. februarja t. l. v dvorani Kazine v Ljubljani.

Dolžnost vse javnosti je, da podpre ob taki priložnosti prizadevanja naših obrtnikov, ko gre za obrtniško socialne namene, z udeležbo na prireditvi, ker je prizadevanje te ustanove priznano tudi z najvišjega mesta.

Anici v zadnje slovo

Ljubljana, 8. februarja. Anica, odšla si od nas sredi najlepšega življenja, sredi upe polne mladosti. Nevidna roka usode je razgrnila nad Teboj zagrinjalo večnosti in Te izrgala iz naših vrst.

Naše zadnje slovo je bilo brez besed, le solze v očeh so govorile to, kar nobeno prijateljsko srce, nobena usta še tako slavneza govornika ne morejo povedati. Težko bolezen si prenašala udano, z eno samo gorečo željo, da bi pomlad, vratajoča se v deželo, prinesla tudi Tebi to, kar si Ti in vsi srčno želeli, — da bi Ti prinesla zdravja. Tvoja želja se pa žal ni izpolnila.

Zdaj se bo kmalu začelo novo življenje, a Tebe, Anica, ne bo nikdar več. Ko bo solnce s prvimi žarki ozrela zemljo, bo počivala tudi na Tvoji grobi in iz njeza bo vzklila ljubka cvetlica — spominčica. Ko sem Te obiskal v Tvoji bolezn, sem opazil, da so se Ti očel nekako motno zaiskrile, da si se zasanjala tja v daljavo, kakor da bi slutila, kaj Te čaka.

Ze v mladosti si izgubila očeta in mater, oče Ti je padel na bojnih poljanah. Ti pa si morala od doma k sestri. Izučila si se za trgovsko sodruidnico, in tri vsem težkem dnevnem delu si za vsakogar našla lepo besedo in prijazne smeh. Tvoja želja, da bi bila na zadnji poti v cvetju, se je izpolnila. Število rož, vencev in množica ljudi, ki Te je spremljala na zadnji poti, je bila prepričevalni dokaz, kako priljubljena in spoštovana si bila.

Ob Tvojem preranem grobu so Ti pevec zapeli žalostnico, in ko je padla prva gruda zemlje na Tvojo krsto, sem spoznal, da je vse to resnica, in da je zaman vprašanje: »Kdaj se povrneš?« kajti odgovor mi je dala zemlja, tista zemlja, ki Te polniva. Sprejmi te besede v slovo, Anica, Ti, ki nikdar ne boš pozabljena.

Sladko spavaj, Anica! Prijatelj

DANES

vsil na

MAŠKARADO
SOKOLA LJ. ŠIŠKA
v Sokolski dom v Šiški
Pričetek ob 20. uri.

... za sokolskim praporom

Skupščina Sokola Ljubljana-Šiška

Za starost je bil ponovno izvoljen inž. Stane Jesih - Prihodnje leto proslavi društvo 40letnico

Ljubljana, 8. februarja. Drugo najstarejše sokolsko društvo v Ljubljani, nadse marljivo šišenski Sokol je dajal obracun svojega dela na 39. občnem zboru, ki je bil snodi ob lepi udeležbi članstva in dvorani Sokolskega doma.

Občni zbor je otvoril starosta br. inž. Stane Jesih, ki se je najprej spomnil vzvišenega starešine Nj. Vel. kralja Petra II., ki so mu navzočini bratje in sestre kakoli trikrat »Zdravo!«. Zatem je pozdravil zastopnike župe podstarešino br. Janka Jazbeca in zastopnika naprednega in sokolskega tiska. S pieteto so zborovalci počastili tudi spomin pokojnega br. Nemca, ki je med letom za vedno zapustil vrste šišenskega Sokola. Br. starosta je nato v jedrnatem govoru omenil delo društva, ki je bilo zaradi izrednih razmer dokaj ovirano, vendar pa so bili uspehi pozitivni, kar so pričala poročila društvenih činiteljev. Zelo zadovoljiv uspeh je dala efektna loterija, ter se je zahvalil vsem bratom in sestram, ki so pomagali pri tej nabiralni akciji. Končno je br. starosta omenil naloge, ki čakajo novo upravo in vse članstvo v tekočem letu, zlasti pa bo treba stisniti vse moči za proslavo 40letnega jubileja, ki bo drugo leto in ki mora pokazati največje sadove 40letnega društvene delovanja. Sodelovanje z bratskim društvom za zgradbo doma je bilo harmonično in bratsko. Poročilo br. staroste je bilo z odobravanjem sprejeto.

Zvrstila so se potem poročila društvenih činiteljev, amesto odsotnega tajnika br. Novaka je prečital njegovo poročilo podstarešina br. Jože Burja. Poročilo navaja vse važnejše dogodke med letom in delo uprave, ki se je sestala na 13 rednih, 2 izrednih in 13 sejah izvršnega odbora. Najlepše je bilo poročilo načelnika br. Rudija Berdajsa, ki je poročal o tehničnem delu društva. Kljub težavnim časom in večkratnim izpremembam med letom v telovadnici in vaditeljskem zboru so redno telovadili vsi oddelki pod vodstvom vaditeljskega zbora, ki je štel 15 bratov in sester. Telovadili je 508 urah 10.837 članstva, kar je še vedno lepo število. V okviru vaditeljskega zbora sta delovala strelski in knjižnični odev, slednji šteje 380 strokovnih knjig. Br. načelnik je nato navedel vse telovadne prireditve društva in sodelovanje drugod ter ob zaključku pozval vse članstvo in mladino v telovadnico — zbor, saj nas čakajo v tekočem letu velike naloge: župni zlet v Ljubljani in vsesokolski zlet v Beogradu ob nastopu mladega kralja Petra II. na prestol svojih južinskih prednikov. Pred vrati pa je tudi proslava 40letnice, ki mora biti na dostojni višini.

O prosvetnem delu, ki je bilo za društvo, kakor je šišenski Sokol, premalo razgibanost in živahnost, je poročal prosvetar br. Benč, ki je tudi navedel vzroke, zakaj se prosvetno udejstvovanje ni izvršilo tako, kakor bi bilo želeli. Med letom je uprizoril gledališki odev dve lutkovni in dve igri, ki sta lepo uspeli. Pred vrstami so bili govori, ki so jih imeli člani uprave in vaditeljskega zbora. PO je organiziral spomladni materinski proslavo in proslavo državnega in sokolskega praznika 1. decembra.

O denarnem poslovanju društva je poročal dolgoletni blazajnik br. Drago Rotar, ki je prečital tudi poročila za leto 1941, ki je bil soglasno odobren. Zelo izčrpno in pregledno poročilo o društvenih imovini je podal gospodar br. Jože Gabrovšek. Vrednot društvene imovine znaša nad 84.000 din. Statistkar br. Branko Pernertelj je v svojem poročilu omenil, da šteje društvo 412 članov in 149 mladine obojega spola, skupno 561, kar je za šišen-

skega Sokola vsekakor premajhno število. Vsa poročila so bila soglasno sprejeta, naker je bila na predlag nadzornega odbora soglasno izrečena razrešnica br. blagajniku in celotni društveni upravi.

V imenu župe in njenega staroste br. dr. Murnika je pozdravil zborovalce podstarešina br. Janko Jazbec, ki je v lepem govoru naslovil nekaj izpodbudnih besed članstvu za nadaljnje uspešno delovanje. Pri volitvah je bila nato polmnoško soglasno izvoljena nastopna lista: starosta br. inž. Stane Jesih, namestnika staroste br. Jože Burja in France Praprotnik, načelnik br. Rudi Berdajsa, namestnika načelnika br. Franc Stadler in Lado Justin, načelnica s. Vida Novakova, namestnici načelnice s. Sabina Mauserjeva in Mara Berdajsova, prosvetar br. Borut Skoporec, tajnica s. Vera Hutarjeva, blagajnik br. Drago Rotar, odborniki br. Brane Peternel, Jože Gabrovšek, Albin Tušar, Miro Šerger, Stane Novak, Maks Kogovšek, Drago Klemenčič, Filipič, namestniki br. Ivan Kalcic, Riko Nastran, Jonez Tavčar in Metka Vimpolškova. Nadzorni odbor: Edmund Sila, Avgust Zagradnik, dr. France Kovič, namestniki: Ivo Gogala, Vlado Geržina in Bogo Novak. Razsodišče: br. inž. Jesih, Jože Burja, Rudi Berdajsa, Vida Novakova in Borut Skoporec.

Po volitvah se je zahvalil za izkazano zaupanje starosta br. inž. Jesih, ki je pozval vse k vztrajnemu delu, potem pa so vsi navdušeno zapeli »Le naprej brez miru...« Vrlenu šišenskemu Sokolu želimo v novem poslovnem letu mnogo uspehov, zlasti pa, da bi drugoletna proslava 40letnice uspela najlepše v ponos vsega sokolstva.

Vzorna sokolska akademija

Loke pri Zagorju, 6. februarja. Sokolska četa, od lani samostojna Sokolskega društva Loke pri Zagorju, nas je v nedeljo prijetno iznenadila s svojo prvo telovadno akademijo v svojem novem domu na Lokah. Tehnični vodja br. Rastko Poljšak, ki je za to priložnost sestavil večino prostih vaj z edino izjemo onih za zlet v Beograd, nam je predstavil več oddelkov moške in ženske dece ter obojega naraščaja z vurno izvedenimi vajami z zastavicami, venci, na grebcih, šestorice moške in šestnajstoročnice ženske dece, raznoterostni, šaljivim boksom »puhastec« težje, saj sta oba akterja tehtala polnih 30 kg skupaj, člani so pokazali lepo in uglajeno izvedbenost na bradnji, vme pa so se vrstile doklamacije.

Kdor je pričakoval od mladega društva samo volje, da pokaže sad zimskega dela, je bil več kot presenečen, kajti to, kar smo videli, je bilo tako vzorno, izvedeno tolikim čutom za ritem in tako skladno, da je navzoč občinstvo, ki je do zadnjega kota zasedlo dvorano, vsaki točki iznova in nenehno aplavdiralo. Nastop bi delal čast tudi starejšim društvom, ki razpolagajo z dolgoletno tradicijo in kadrom vaditeljev. Br. Zdravku morda osebno ni všeč, če poudarimo njegovo prav fanatično sokolsko zavzetost, s katero nam je pripravil prav edinstveno popoldne, toda njega je treba omeniti že tudi zato, ker je po napornih službi tudi kasne nočne ure žrtvoval oddelkom. Ni jim pa, kakor smo opazili, del samo zunanjeje bleška, temveč jim je tudi vili tistega sokolskega duha, ki nam je žareel nasproti, ko smo gledali mlada telesa in obraze nastopajočih. Njemu je stal zvesto ob strani br. Ivan Culot, ki je postrvovalno okrepil potrebne klavirske spremljave ne strahuje se poti na oddaljene Loke. Oba skupaj sta udeležena na tako le-

Lep praznik zakoncev Urbančevih na Ježici

Ljubljana, 8. februarja. Preprostim ljudem je tako redek lep družinski praznik, kakršen je zlata poroka, še posebno drag ter v časteh. Ob tej priložnosti moramo čestitati k 50letnici srečnega zakonskega življenja — ki seveda ni bil vedno le praznik — Francu in Mariji Urbanc z Ježice.

Zlato poroko bosta praznovala jutri v krogu otrok, ki ju zelo ljubijo ter spoštujejo. Urbanc je posestnik na Ježici; vse

življenje je moral trdo delati in zlasti kot oče 8 otrok, da jih je skupno z delavno življenjsko družijo vzrejal, ter vzgojil, a je vendar kljub 76 letom še vedno zdrav in trden. Zena je leto starejša, pa je tudi dočakala lep praznik zdrava in duševno čila. Izmed osemih otrok jih živi še pet, trije sinovi in dve hčeri. Urbančeva rada čita naš list, ki ima zdaj prinašala čestitke znancev in prijateljev k lepemu prazniku z željo, da bi praznila lepo jesen življenja.

objavljene prejšnja sobota

Vodstvo: 1. Menelaj, 6. gos, 7. som, 9. Iz, 10. kip, 12. de, 13. Gomeš, 14. ep, 16. Bol, 17. la, 18. m, 19. Hg (živo srebro), 20. Rok, 21. Mg (maseci), 22. cigan, 24. ar, 26. din (dinar), 27. pa, 28. raz, 30. Lah, 31. Salazar.

Napvitate: 1. moč, 2. es, 3. etimologija, 4. as, 5. jod, 6. Gide, 8. moka, 10. Koberid, 11. pelikan, 15. Pag, 17. tam, 19. Hvar, 22. grah, 25. ras, 27. par, 29. pa, 30. la.

Konec velike ljubezni velikega moža

Napoleon in Josefine v svojih ljubavnih pismih — Josefine mu ni vračala ljubezni

Ljubezen je vsemogoča. Zato se ne anemo čuditi, da ji je podlegel tudi trd, neupogljiv vojak, kakršen je bil Napoleon. Bil je nesrečen, ko je moral zapustiti svojo ljubljeno Josefino. Ljubil jo je iskreno na bojišču je hrepenel po nji v svoji osamljenosti, Josefine pa mu ni vračala ljubezni in s tem ga je večkrat pogrnala v obup. Mnoga pisma, ki jih je pisal kraljici svojega srca, z vojnih pohodov, je Josefine pogosto odločila, ne da bi sploh odgovorila na nje. Če je pa že odgovorila, so bila tudi pisma hladna, kakor je bil hladno njeno srce.

Brno, 19. decembra 1805. Velika cesarica nobenega pisma od Vas, odkar ste odpotovali iz Strassburga. Bili ste v Badenu, Stuttgartu, Münchenu, pa mi niste napisali niti besede. To ni niti posebno prijateljsko, niti nežno. Jaz sem še vedno v Brnu, sklenjeno je premirje. Če nekaj dni bom zvedel, kaj bo z menoj... Izvolite se zavedati svoje veličine in malo pobrigat se za svojega sina.

Poznanj, 3. decembra 1806 zjutraj. Dobil sem Tvoje pismo z dne 28. novembra in iz njega razvidim dve stvari. Praviš, da ne čitam Tvojih pism. To ni pravično in nisem Ti hvaležen za tako slabo mnenje. Praviš, da je to iz nekakšnih sanj in pripominjaš, da nisi bila nikoli ljubosumna. Opazil sem že davno, da površni ljudje vedno trdijo, da niso površni in da bojazljivci radi zatrujejo, da ne poznajo strahu. Zasačil sem te torej na ljubosumnosti, in to me zelo veseli. Sicer se pa motiš, nič takega mi ne roji po glavi, v imajojski puščobi se ne spominjam mnogo na lepe... Plemstvo te dežele, ki je priredilo včeraj meni na čast ples, dokaj lepe, dokaj bogate in čeprav po pariški modi dokaj slabo oblečene dame.

Poznanj, 3. decembra 1806 zvečer. Prejel sem Tvoje pismo z dne 27. novembra in vidim, da si se vtepla nekaj v glavo. Toda pomiri se, pisal sem Ti, da sem na Poljskem in da bi lahko prispela k meni, čim bomo v zimskem taborišču. Zato moraš nekaj dni počakati. Čim večji je človek, tem manj lastne volje sme imeti. Vse je odvisno od dogodkov in okolnosti. Lahko odpotuješ v Frankfurt ali Darmstadt. Upam, da te bom čez nekaj dni po-

klical, ko bojo dogodki to dovolili. Ogenj Tvojih pism mi priča, da ve lepe dame ne poznate meja, kar ve hočete se mora zgoditi. Kar se tiče mene, sem med vsemi najbolj suženj ljudi. Moj poveljnik nima duše, a ta poveljnik je narava in ljudje.

Varšava, 18. januarja 1807. Tvoje pismo z dne 15. januarja sem prejel. Izključeno je, da bi dovolil damam nastopiti tako pot. Če že zavoljo drugega ne, pa zaradi slabih, nevarnih in blatnih cest. Vrni se v Pariz, bodi vesela, bodi zadovoljna, morda tudi jaz kmalu prispem. Smejal sem se, ko sem čital, da si vzela moža, da bi lahko živela z njim. V svoji nevednosti sem verjel, da je žena ustvarjena za moža, mož za domovino, rodbina pa za slavo. Oprosti mi nevednosti, človek se vedno česa nauči od naših lepih dam.

Bodi srečna, draga prijateljica, verjemi mi, da se težko premagujem, da Ti ne morem dovoliti priti sem. Toda reci sama: to je dokaz, kako draga sem mu.

V petek ob 8. uri zjutraj. Zelo rad bi zvedel kako se počutiš, kajti Hortenzije mi je povedala, da si včeraj ležala. Zaradi Tvojih dolgov sem bil na Te zelo jezen. Nočem sploh, da bi imela dolgeve nasprotno upam, da boš vsako leto prihranila en milijon, da ga boš mogla dati vnukom, ko sklenejo zakonsko zvezo. Zato pa nikoli ne dvomi o mojem prijateljstvu do Tebe in ne muči se. Zbogom, draga prijateljica. Sporoči mi, ko se boš zopet počutila bolje. Praviš, da si se zredila in da si debela kakor debelu-hasta zakupnica iz Normandije.

Gorila - gospodar pragozda

Zanimiv doživljaj nemškega raziskovalca dr. R. Arthrusthra

Guverner afriške kolonije Sierra Leone je dal svojca nemškemu raziskovalcu dr. R. Arthrustherju posebno dovoljenje za odstrel dveh goril v Mendenski krajini. S šestimi veslaci je dosegel nemški raziskovalec po teden dni trajajoči naporni vožnji rob pravega pragozda. Vest o njegovem prihodu se je hitro razširila in poglavar v krajini Gbandiji ga je prišel obiskat, da bi mu ponudil svojo pomoč pri lovu na vodne konje. Šele ko mu je gost sporočil, da je prišel samo z namenom ustreliti dve gorili, ki jim pravijo domačini v onih krajih »babooni«, je prišel poglavar v zadregu in z veliko obzirnostjo mu je končno po-jasnil, da ne more verjeti, da ima res namen ustreliti babooni, kajti gorile so domačinom svete živali, in zato bi na mestu ubili vsakega lovca, ki bi gorilo ustrelil. Ker je pa dobil poglavar povelje, naj gosta štiti in ker je imel nemški raziskovalec priporočila z visokih mest, mu je poglavar predlagal, naj se raje omeji na povodne konje.

sledovati. Zato je postavil s svojimi lovci šotore ob potoku, da bi navezdogaj zjutraj krenil na lov. Zjutraj ob štirih so spravili svoje stvari in krenili proti vzhodu, dokler se ni pojavil domačin, ki jim je vez razburjen povedal, kje se skriva gorila. Nemški raziskovalec je moral napraviti precej velik ovinek, če je hotel proti vetru do goril. Ko je pa stopal čez majhno trato, je navallila nanj tolpa domačinov. Pobili so ga na tla, mu iztrgali puško, ter zvezali roke in noge.

Nič niso pomagale grožnje z najtežjimi kaznimi. Domačini so se delali, kakor da sploh ne razumejo. Obenem so pa pazili, da bi mu ne storili nič hudega. Tako je ležal dobre četrt ure na tleh v ujetništvu zamorcev, ko so se naenkrat začele na drugi strani trate močno majati veje. In že je zaslišal zamolklo srdito renčanje, in iz gostega vejevja se je privallila velika gorila. Bil je orjaški samec, ki je obstal široko odprtih oči na robu trate in pokazal lovca otre zobe. Raziskovalec se je gorile ustrašil, kajti v kolikor je poznal navade teh živali, je vedel, da bo gorila zdaj in zdaj planila nanj. In res jo je takoj ubrala proti njemu. Napravila je nekaj korakov, potem se je pa ustavila, poskočila in se začela gugati. V naslednjem trenutku je stopil eden izmed zamorcev naproti. Bil je brez vsakega orožja. Približal se ji je na 20 korakov, potem se je vrgel na tla in začel kričati. To je bil znani znak »ko engolaj bva« na kuma ki, kar pomeni v zamorskem jeziku: »Vidim te gorila, nismo tvoji sovražniki«.

Intedaj se je zgodilo nekaj nepričakovane. Orjaška opica je nekaj časa mirno stala, roke je imela povesene ob telesu, njene oči so dobile čuden izraz, končno se je pa obrnila in odhlačala nazaj v pragozdo. Več minut so se silili glasni kriki in od vseh strani odgovori nanje, potem je pa zavladala v pragozdu zopet tišina. In zamorci so zapustili preenečenega raziskovalca. V teh okoliščinah bi bil njegov protest kaj malo zalegel. En zameorec mu je vrnil puško, drugi torbo z naboji, potem so pa po večini izginili.

Pozneje je dr. Arthrusther celih 17 dni takal isto ali drugo gorilo, pa ni nobene našel. Po prihodu v Freetown se je pritožil guvernerju. Stari guverner ga je mirno poslušal, potem mu je pa odgovoril smeje: Dragi gospod, proti temu se ne da nič ukreniti. To so bili zamorci plemena Mendé. Njim je gorila sveta. Prepričani so, da jih gorila štiti. Oni znajo baje tudi govoriti z njo. Gotovo so ji torej svetovali, naj vas pusti pri miru in zbeži nazaj v pragozdo in gorila jih je ubogala. Za svojo osebo tega ne verjamem, toda v pragozdu se dogajajo čudovite reči, o katerih nimamo mi Evropeci niti pojma. Gorila je prvi gospodar pragozda.

Hrepenel po redkih lovskih trofejah je krenil nemški raziskovalec še istega večera na pot. Zvedel je, da mora biti gorilika družina približno en dan hodi daleč v pragozdu. Ker je imel s seboj dobre lovce, je bil prepričan, da ne bo težko ustreliti gorilo, kajti te opice se drže navadno po cele dneve na istem mestu. Zvečer istega dne je res zagledal staro gorilo, pa je bilo že pretemno, da bi jo mogel uspešno za-

Človeško telo

Površina človeškega telesa meri okroglo 2 m². Človeška pljuča so sestavljena iz 300 vretic in dihalna plošev pljuč meri 100 m². Srce odraslega človeka udari v minuti 72krat, 16letnega mladeniča 80krat. 10letnega otroka 87 krat. novorojenčkov na 135krat. To velja seveda za normalno telesno temperaturo. Vdihavni zrak gre skozi grlo s hitrostjo 180 km na uro, ali s hitrostjo orkana.

Mir in blagostanje šele po letu 1944?

Tako pravijo naši domači astrologi na podlagi svojih študij

Ljubljana, 8. februarja. Astrologija je najstarejša veda. Poznali so jo že stari Egipčani. Še danes jih občudujemo, ker so na podlagi zvezdnih konstalacij točno napovedovali vsakoletne poplave Nila.

Polagoma so s pomočjo stanja zvezd napovedovali tudi druge dogodke bodočnosti (n. pr. tudi Kristusovo rojstvo). V srednjem veku so predavali astrologijo na vseh znamenitih evropskih univerzah. Kakor v vsaki znanstveni panogi so razni sariati in krivci povzročali s svojim neznanjem in bahavstvom tudi v astrologiji mnogo škode ter jo končno ponižali na stopnjo babjevernega vedeževanja in »prekovanj« dogodkov iz življenja poedincev.

Z novejšim razvojem matematike in astronomije se je kljub vsem predsodkom in nerazumevanjem, izpopolnjevala tudi astrologija, tako da je danes za znanstveno astrološko delo, raziskovanje in proučevanje potrebna prav temeljito poznavanje astronomije ter višje matematike. Le take je možno eksaktno preračunavanje obsežnih in dolgotrajnih astroloških tranzitov in direkcij, kar služi kot osnova za ugotavljanje pravih diagnoz ter postavljanje resničnosti odgovorjajočih — prognoz za bodočnost. S takšnim eksaktnim študijem astrologije se lahko resnično uspešno bavijo visokošolsko izobraženi intelektualec. To mora biti vsakemu iz navedenega jasno.

Skupina slovenskih in hrvatskih intelektualcev se ukvarja že sedem let s tovrstnimi proučevanji na podlagi kritičnega zasledovanja medsebojne odvisnosti. Z eksaktnim znanstvenim delom so zelo razvili in izpopolnili svoje znanje. Njihovi rezultati so neverjetno točni. Seveda ima vse delo v prvi vrsti znanstveno-raziskovalni namen ter radi tega ni prišlo v javnost.

Naši domači astrologi — znanstveniki so n. pr. že 1937 izračunali in v prognozah ugotovili tok vojnih dogodkov, propad nekaterih držav ter ogromne uspehe drugih, kakor tudi velika preseljevanja nemškega prebivalstva. Iz domačega političnega življenja je med drugim bil ugotovljen s skrupuloznostjo preokret notranje politike, politični sporazum Srbov in Hrvatov, nenad-

Podobno delo opravlja arce. V dveh urah zna njegovo delo 19.000 metrokilogramov. Toliko energije porabimo če hočemo vzdigniti dva človeka 130 m visoko. Človeško telo izdelal na leto 30 kg rdečih krvnih teles, v 1 mm³ človeške krvi je 5 milijonov rdečih krvnih teles in 6.000 belih. V vsem človeškem telesu je blizu 25 bilijonov rdečih krvnih teles. Če bi jih polžili v vrsto bi dobili vrstico, s katero bi lahko petkrat ovili ekvator.

na smrt dr. Antona Korošca (na 16. decembra 1940, torej le razlika dveh dni!) itd. Jasno je, da so se našim astrološkim znanstvenikom samim zdale te napovedi in ugotovitve neverjetne in so jih s skepso zabeleževali. Naše misli, želje in hotenja so bila drugače usmerjena in za abnormnega bi smatrali vsakogar, ki bi pred štirimi leti postavil takšne trditve. Danes s presenečenjem ugotavljamo, da je šel razvoj točno po začetni prognozi.

Po štirimesečnem napornem proučevanju so sestavljene prognoze za mednarodni politični in kulturni razvoj za nadaljnja štiri leta, t. j. do 1. 1944. Ugotovitve so zopet fantastične, za naše nezaupljive možgane takorekoč neverjetne. Nove velike državne propadajo, voditelji umirajo, ogromne reforme na vseh področjih, nezadovoljstvo ljudstva, dokler končno 1944 zopet ne zavladala daljša doba miru in resničnega blagostanja. V evropskih zveznih državah zavzeta vodilni položaj Francija in Rusija. Južnim Slovanom se obeta od takrat hitri razvoj in napredek.

Bodočnost bo pokazala resničnost ali neresničnost teh napovedi, ki jih tukaj iz umljivih razlogov ne moremo obširno naštevati. Zlasti letošnje leto bo polno izrednih dogodkov in bo pomenilo nov mejnik v zgodovini človeštva, saj v zadnjih 1000 letih ni bilo tako velikih dogodkov, kakor se nam obetajo baš letos.

Da bi bila tudi drugim dana možnost resnične kontrole bodočih prognoz domačih astroloških znanstvenikov, je profesor učiteljske šole g. Aleksander Mužinič zbral te ugotovitve, ki so v glavnih obrisih razmnožene kot rokopis v 100 izvodih ter so na razpolago le resnim intelektualcem, ki žele zasledovati resnične dogodke ter nato leta 1944 s svojo izjavo podati avtoritativno mnenje.

Teh sto izvodov rokopisa je torej na razpolago. Naročajo se na naslov: Uredništvo »Slovenska Narodna« — psihološki nasveti, Ljubljana, Kaničeva ul. 5. Za stroške izvolite priložiti din. 20.— v znamkah. Ako bi rokopis bil pred vašim naročilom razdeljen, dobite vrnjene vaše znamke.

Nekaj o konju

Naziranja o pradednih začetihi krote-nja konja še niso potrjena. Konj je prišel k nam iz Srednje Azije. Dokler ne dobimo zanesljivih podatkov o prahistoriji de-žel, kjer naj bi bila zibelka reje jahalnih živali, smo navezani na ugibanja. Začetke konjereje moramo iskati pri nomadskih plemenih, živčih v širnih stepah. Njim je bil konj neločljivo potreben, da so lahko hodili iz kraja v kraj, obenem so jim pa dajale kobile mleko.

Tako je ostalo dolgo. Hunski in pozneje v srednjem veku tatarski navali, pričajo o nadaljevanju staroveške tradicije hitrih jezdecov. V kulturnih deželah naletimo na prve sledove konja pri šumerih in Akkaditih, toda šele pozneje in sicer v zadnjih stoletjih tretjega tisočletja pred Kristu-som. Toda takrat je bil konj zelo redka žival, in šele od 18. stoletja pred Kristusom se je pojavil v večjem številu v prednji Aziji. Zdi se, da so znanje glede konjereje širila indoevropska plemena, prodirajoča iz svoje pradomovine proti jugu.

Niti v prednji Aziji, niti v Egiptu, niso redili konj zaradi mesa ali mleka, niti niso služili ljudem za vprežno žival, temveč so vedno cenili njegovo hitrost in le-poto. S temi lastnostmi je služil konj človeku v veselje, praktično pa samo na lovu in v vojni. To, da so konje vpregali tudi v bojni voz v prednji Aziji, Egiptu, Egejski oblasti in v najstarejših časih v Grčiji, ni šlo na škodo glavnim njegovim lastnostim. Posebna jahalna umetnost se je morala pri-tistih, ki so konje rabili še razviti. Tekme konjskih vpreg pri Grkih in Rimljanih so bile nekakšno nadaljevanje v stari tradiciji, ki je videla poseben užitek v konjevi hitrosti.

Kot pomočnik na potovanju je pa služil

konj v starem veku človeku samo kadar je bilo treba hitro premagati velike raz-dalje. V srednjem veku so tudi najodlič-nejšim potnikom — če niso bili vojaki — služili kakor v antičnih časih druga pro-metna sredstva, vpreženi volli ali mežli, jahalni mežli ali nosilnice. Konj kot vprež-na žival, porabna za težko delo, je pa raz-meroma še mlad.

Domače živali

Domače živali kakor jih poznamo zdaj, niso bile vedno iste. Sicer pa tudi zdaj ne moremo govoriti o domačih živalih povsod v istem smislu. Po svetu so ljudje, ki pristejajo med domače živali kače, ker jim pomagajo zatirati mrčes. Iz zgodovinskega razvoja poznamo še druge živali, ki jih je imel človek pri sebi, ker so mu bile koristne, ali ker so ga ščitile. V starih časih so imeli bogati ljudje navadno namesto psov čuvajev napol ukročene divje zveri, namesto drugih domačih ži-vali pa razne eksotične živali.

Za življenje starih narodov so pa zani-mivejši pojav »po-šev« gospodarske a izkoriščanja manj običajnih živali. V starem Egiptu so lovci radi lovili z lasom an-tiope, gazele, kozoroge in celo hijene. Doma so jih redili, potem pa pojedli. Če spadajo prve tri vrste med lovsko divjad in če se vsaj o anfilonem meste trdi, da ni samo dobro prebavljivo, temveč tudi okusno, je pa na drugi strani nekam čud-no, da so redili ljudje v starih časih do-ma tudi hijene, saj njihovo meso ni vžito, in tudi sicer od nje človek nima no-bene koristi. Stari Egipčani so pa bili oči-vidno drugačnega mnenja in jedli so tudi meso dobro rejnih hijen, tja do polovice tretjega tisočletja pred Kristusom.

Rahitis in ribje olje

Rahitis kot nevarna otroška bolezen že znatno poljema, vsaj v težki obliki. Pri tej bolezni ne gre samo za deformacijo kosti, ki postane včasih trajna, temveč tudi zato, da izgubi rahitični otrok odpornost proti drugim boleznim. Najnevarnejša za to bo-lezen je doba v začetku pomladi, ko ima otrok v telesu le malo vitaminov. Za zdravljenje te bolezni se že od nekdaj z uspehom uporabljala ribje olje. Pred 50 leti je veljalo ribje olje za učinkovito zdravilo samo zato, ker je v njem fosfor in šele po svetovni vojni so ga znova ocenili.

Zelo učinkovito sredstvo je tudi obseva-nje ergosterol. Tudi pri njem velja na-čelo lakovosti, ki ni treba, da je v skladu z reklamo. Učeni češki učejak profesor Charvat je preizkusil več dobro znanih ergosterolovih preparatov. Eden izmed njih je imel učinek 2.500 enot, drugi v enaki količini na samo 14. Da je torej efekt v zdravljenju zelo neenak je torej jasno. Zdravljenje rahitisa z obsevanjem ergo-sterolov, pa mora biti pod zdravniškim nadzorom. Popularno navdušenje za vitamine je nevarno in znani so primeri otrok, odraslih in celo zdravnikov, da se je končala velika uporaba ergosterola že nekaj tednov ali mesecev s smrtno. Zato bi raznih obsevanih preparatov ne smeli dajati rahitičnim otrokom brez kontrole in sploh bi ne smeli izdelovati razen za potrebo vitaminov. Sploh se zdi, da izmed vitaminov samo vitamin C ni nevaren, če ga uživamo v večji množini.

Klaus Linder:

Opremljeno sobo iščem

Lahko je izreči besedo: — Odpovedujem! Tudi na zelo različne načine se lahko izgovori ta beseda. V jezi, da se človeku ustne posuše od govorjenja, da se vrata tresejo od tvojega glasu. Stekleni senčnik na svetilki pod stropom se še guga od tvoje roke, kazeče navzgor: Prah v tej sobi kriči do neba. Lahko se ta beseda izgovori zelo mirno, tiho in plaho.

Beseda pa pomeni isto, naj bo izgovorje-na kakorkoli.

Potlej jo pa išče nekega dne po ulicah in stojš pred tiskti, vihrajočimi pred-vetrom: Odda se opremljena soba. Trudne noge se vlečejo po hodniku, na vsakem oknu pa visi po ena debeluhasta ženska in te skrbno ogleduje. Hišnica na stopnicah nadzira stopnišče, ti pa bodiš prestrašeno mimo tega strašila z debelo metlo v roki.

Stojiš in guboko dihaš pred vrati, pri-tisneš na medenasto kljuko in na hodniku zapoje zvonce. Ali je pa biša modernija, da prisitneš na gumb električnega zvonce. Neprijeten trenutek ko te skozi luknjico v vratih ogleduje oko in ti ne veš ko-mu pripada. Mene vedno miša zatisniti z

dlanjo to luknjico, meni se vedno zdi, kakor da bi me nekdo, ki ničesar ne razume, gledal naravnost v dušo.

— Kdo je? — Rad bi videl sobo. Nikoli ni mogoče trditi nič določnega: tako in taka mora biti soba. In vendar v opremljenem življenju si pridobi človek in-stinkt, kakšna ne sme biti soba.

Če imaš mnogo sreče, najdeš slednjič so-bo, ki ti samo približno ustreza. So sobe v opernem slogu, ki človeku ta-koj udarijo v možgane, so veljive, žalost-ne, siromašne svečane in skrupulane sobe, največ je sob z neke vrste skrupulano udobnostjo, smrdelich po mizarškem klu-ju in cenihi konfekcij.

Biti moraš zelo potrpežljiv, če hočeš naj-ti sobo. Ne smeš se utruditi, dragi moj. Če si jih videl že enainštirideset, ti bo morda ustrežala dvainštirideseta. Boš že našel tisto na videz pravo.

Elegantno opremljena soba ni vedno naj-boljša. Taka soba lahko deluje hladno, lahko se zdi strašno lažnava, pa vendar ne sme biti niti siromašna, ker se lahko pri-peti, da se tudi človek v taki okolici za-nemari.

Nekaj je potrebno v takih sobah: prijet-nost. Toda pazi, da te baržun in pliš ne zapeljeta, da bi sedel. Proti prevlači: oko-lorešni in dostojnosti lahko pomaga krič-e-ča slika na steni ali blazinica v kričelich barvah ali nekaj malenkosti, izražajočih smeje misli.

Kar se tiče take imenovanega komforta mora biti človek nezaupljiv in paziti mo-na na to, da ga ne vidi.

Predno najameš sobo, naj ti gospodinja pokaže, kje vise brisače, in šele ko stojš tam s čudno sanjaviim pogledom, se odlo-či: da ali ne.

Poglej si še vrata, ona so zelo važna. Ena vrata seveda. Žal so vedno tu še druga vrata. Če želiš najeti sobo, poglej dobro, kaj je za omaro (ena vrata).

Pravico imaš vprašati, kaj se dogaja za temi vrati. Če kdo spi za njimi: reci »žele in odidi. Če so doma samo čez dan — ni baš prijetno poslušati pogovore tujih lu-di in vedeti, da lahko tudi oni slisijo, kak-šno mnenje imaš o življenju.

Ni tako neprijetno, če se za vrati samo je. To se med Evropeci maione sploh ne slisijo. Ko se pa najedo, so siti in odidejo.

Če ti pa gospodinja smeje pravi, da je mogoče v tej sobi celo stanovati, da jih pa nikoli ni doma, bodi prepričan, da so gotovo vedno doma.

Ena vrata seveda. Vrata so v prvi vrsti zato tu, da človek vstopi skozi nje, da pridevo prijatelje. Čim redkeje je treba uporabiti vrata, da koga vrže skozi nje.

Če je človek razburjen, se navadno zelo pomiri, če zaloputne vrata za seboj. Če pa storiš to napoli, nisi človek. Hiša se mora tresi od tvoje jeze, potem se ti napolni sr-ce s blagim zagovojstvom, ko zaloputneš vrata, da kar omet pada izza tapet.

Psihološki nasveti za srečo v ljubezni, službi in družbi...

Ljubljana, 8. februarja
Brezpogojno se ogibajte vseh preprirov! Skrbite, da postane simpatični svoj okoličar, ter ne štedita s priznanjem in pohvalami. Če ste prišli na živeti skupno s ljudmi, katerih značaj vam je nesimpatičen, pojdite preko tega. Zavedajte se, da vsak človek ne more biti izgrajen po vaši voji.

Kot človek, ki zavestno stremi k sreči in uspehu na vseh področjih svojega dela, se morate pripravi prilagoditi svoji okoliščini ter živeti v njej in ubraniti. Jemljite vsakega človeka takšnega, kakršen je, tako boste najlažje z njim sodelovali.

Zavedajte se, da ni nihče popoln, a slabe lastnosti naših bližnjih so pogosto posledica in plod naših lastnih nedostatkov. Bodite politični, diplomat in filozof! Če hoče nekdo iz vaše okoličnice imeti vedno pravi ter veljavni za najpametnejšega, tedaj morate biti tiho ter se začasno odreči svoje pravice do spopolnitve njegovega mnenja. Le s takšnim diplomatskim postopkom se izognete nesporazumu in prepriro, ki so ponekod stalno na dnevnem redu.

Ne mislite, da nekateri ljudje le zgolj radi zlobe, hočejo imeti vedno prav. Mnogi namreč enostavno sploh ne vidijo, da nimajo prav. Upornost in trdglavost, ki jih pogosto opazimo pri svojih bližnjih, je čisto samo posledica nervoznih slabosti, ki so v stanju, da jasno in bistro človeškega razsodila vržejo poplino in iz pravihga tira.

Zapomnite si, da nervozni in razburjeni človek ni duševno zbran, zato mu sporne stvari ne izgledajo takšne, kakršne so v resnici, temveč takšne, kakršne mu jih prikazuje podzvestni vpliv osebnega momenta. Nervozni in razburjeni ljudje spornega vprašanja sploh ne obravnavajo prej v mirnem in kritičnem razmišljanju ter presojanju, temveč se v svojem razburjenem afektu odločno postavijo na stališče, da je absolutna pravica na njihovi strani.

Do te ugotovitve smo prišli po dolgi in naporni proučevanju nervoznih in naglo razburljivih ljudi v zvezi z ugotavljanjem in iskanjem najprimernejše psihološke metode za ustvaritev pogojev sreče in zadovoljstva pri vseh ljudeh.

Človek, ki se zavestno ravna po naših psiholoških navodilih ter vedno in povsod ustvarja pogoje za srečo in uspeh, se bo odločno izognil z nervoznimi in naglo razburljivimi ljudmi vsakega neoporečnega in prepira. Nikdar se ne bo trudil ter nesmotrno trošil svojih sil zato, da bi nervozna in človeka, ki s svojo vojo ne obvlada samega sebe, prepričal, da nima prav. To velja doma za odnose med možem in ženo, v službi za odnose med

uslužbenci ter v družbi za odnose med prijatelji. Vsem ljudem dajte ob pravem času in pravi priložnosti polno priznanje za njihove vrline, a slabosti jemljite takšne kakršne so ter slasti nervoznih ljudi ne prepuščajte.

"Dva rokopisa"

Nemški rokopi govori o enostavni in globoki duši. Neuravnoteženost v čustvenem življenju, neurejeni postopki, slabi živci. Nesposobnost upravljanja s samo seboj. Iskrenosti ni mogoče naslediti. Čutva so nežna, lahko je dobra in verna, a sploh za globoko ljubezen. Predstavlja razstrojeni duševni mehanizem, ki bi ga lahko je skrbna roka psihologa zopet uravnovesila v zdravo celoto. Velika sirovost in brezobzirnost bi bila, če bi ji povzročili z nepravilnim postopanjem še večjo duševno razdrojenost in bolečino. B'dite plemeniti!

"Jesenice-Prečeren"

Vam je potrebno več okretnosti, gibčnosti, prožnosti in razgibanosti, pa boste osrečevali s tem druge in sebe. Vsa fant je dober. Velika harmonija obstaja med vama. Podrobno prejmete v pismu.

"D. J."

Vaš moč ne uspeva v samostojnem delu, ker dosega boljše delovne uspehe le v skupnem delu z drugimi. Zato bi žel več uspehov v kakšnem veličnem podjetju in ne z neodvisnim in samostojnim delom. Mnogo načne, a manjka mu sil, da bi vsako načeto delo hitro in pravočasno končal. Vi sama ste zelo nestalna in skakajoča z ene zadeve na drugo, zato vas ljudje mnogoceno po nedolžnem dolže, z vsem svojim ravnanjem delajte vtis resne in pšitene osebe! Bodite iskreni, fin in vsaki vedno za resnico, pa vam bodo danj večji pokloni uspehi.

Verujte v svoje sposobnosti in v kak čas se trudite, uspeh ne more izostati.

"Gorenjsko-Ljudmila"

Otresite se ljubezumnosti, ki je brez vsake podlage! Zakaj mučite po nepotrebnem sebe in druge? Podrobneje ste prejeli te dni v pismu.

"Dobra služba"

Vi imate živahna čustva in toplo srce. Mlada ste še, zato vam naj bo poklona izpolnjen prvi in glavni. Izkoristite vse prilike in možnosti, da izpolnite svoje znanje in spretnosti. Če je le mogoče, se izučite tudi za trgovsko pomočnico. Življenje mnogokrat prinese nepričakovane

no razne možnosti, a ob pomanjkanju predpisanih pogojev, se zruši vse v nič. Preveč znanja se ni nikomur škodovalo, obratno pa že. Torej knjiga, ki jo izpolnitev lažne izobrazbe. T v m naj bo sedaj glavni smoter in tu shirajte vse svoje sposobnosti in sile.

"Čikava"

Dekletu je lažje dobiti več fantov, kakor enega, pravi pregovor. Ali je res? Kdor le preveč izbira, lahko izbirek dobi. Odločite se po srcu in razumu in ne zdvajajte preveč. Podrobno v pismu.

"Moj srček"

Rokopi kaže izrazito na veliko inteligenco, manjšo iskrenost in na še manjšo duševno uravnoteženost. Pod najmanjšim vplivom in pritiskom iz okolja pada vaš fant in ravnotežje. Takšni vplivi nanj so lahko pozitivni ali negativni, nikdar pa niso dolgotrajni. Čustva divljenja in vznemirjenosti niso dolgotrajna. Naglemu čustvenemu vzmetenju sledi še hitrejši padec. Torej neuravnoteženost, nepreračunana in brezciljnost so glavni negativni znaki njegovega značaja. Vi predstavljate nasprotno, ste zelo preračunava, težko vamerljiv, vztrajna v svojih hotenjih ter lahko tako ob zadostni ljubezni tvorite njim harmonično in trajno zakonsko skupnost.

"Kam?"

Vaše vprašanje je upravičeno. Treba je temeljitega premisleka in preudarnih ukrepov. Pošljite nam podatke, pa vam bomo svetovali. Splošne nasvete pa dajemo le uvodoma za vse, ne pa posameznikom.

"Ostali"

Vsem, ki se nam pismeno zahvaljujejo in poročajo o izboljšanih svojih razmer, se takaj iskreno zahvaljujemo. Vsečim se njihovega uspeha, ki je tudi naš uspeh. — Ostale, ki se čakajo na odgovor, prosimo potrpežljive. Vsi pridete na vrsto. Radi praznovamo tudi pismeno ne m. remo nekaj časa odgovarjati. Prosimo, da upoštevate naš položaj in potrpite. Navdila za brezplačne psihološke nasvete v "Slov. Narod" od 14. decembra 1940.

Naslov: Uredništvo "Slov. Naroda" psihološki nasveti, Ljubljana, Knaflijeva 5.

Psihološki nasveti Kupon št. 9

V Ljubljano prihajajo kupovat krompir

Na deželi krompir dražji kakor v Ljubljani, zato
ga prihajajo revni ljudje kupovat v mesto

Ljubljana, 8. februarja
Kako velikega pomena je preskuba prebivalstva z živežem, se je lepo izkazalo v Ljubljani. Med tem ko nekaj časa nismo imeli dovolj niti kruha, ker je primanjkovalo moke, imamo ves čas dovolj krompirja, celo ceneje kakor na deželi. Mesna občina je ob pravem času nakupila dovolj krompirja ter ga dala v prodajo. Če bi bilo mogoče na enak način preskrbeti prebivalstvo tudi z vsem drugim najpotrebnejšim živežem, bi draginja ne bila tako občutna in hrane bi ne primanjkovalo.

Znano je, da se je krompir lani prav tedaj, ko je dozorel ter bi ga morali biti čedalje več na trgu, začel podraževati namestno pocenjevati. Kmetje so pričakovali dobro kupnjo in verjeli so pr. splovaicem, da bo krompir posebno drag spomlad. Sploh pa imajo živila med vojno vedno večjo vrednost zaradi negotovosti in kmetje so se navadili že med svetovno vojno zadrževati in skrivati pridelek, v skrb, da bi jim samim ne bilo treba trpeti pomanjkanja. Vedo tudi dobro, da so živila v teh časih še celo boljše menja no sredstvo kakor denar. Med svetovno vojno je kmet lahko dobil vse, kar si je zaželel, za moko, krompir in mast. Razvila se je primitivna menjalna trgovina: meščani so prinašali na deželo sladkor, mlo, kavo itd., da so to blago menjavali za živež. Marsikdo se je ba čutil, da kmetje jeseni niso bili potrebovali denarja, ker so le redki ponujali pridelek na trgu.

Tedaj je kazalo, da bo krompir pozimi najmanj po 3 din kg. To je ljudi zelo vznemirilo, saj krompir težje pokrošajo kakor kruh. Zahteva po posredovanju oblasti je bila čedalje glasnejša in mestni preskrbovalni urad se je odločil, da založi mesto s krompirjem. Nekaj časa je eni na našem trgu sploh ni bilo naprodaj krompirja, kar kaže da je bil boj kot organiziran. Kmetje so čakali, da b. d. meščani v stiski sami začeli ponujati za krompir 2 din in več za kg. Neki veletrgovec z deželimi pridelek se je tedaj založil zelo dobro s krompirjem. Zaradi akcije proti spekulantom in razlage da tudi trgovci ne smejo imeti velikih zaloz življenjskih potrebščin veletrgovci niso upali kupovati večjih količin blaga in veletrgovci, ki je nakupili krompir, ga je rad prodal mestni občini.

Tako je Ljubljana dobila več vagonov krompirja, sicer ne izvrstnega a dovolj dobrega in, kar je glavno, cenenejšega. Revnejši ljudje niso več moledovali za krompir kmetič na trgu ter so posle kupovali le na mestni stojišč. Ko so kmetice sprevideli, da ne morejo prodajati krompirja tako drago kakor so računale, so ga začele ponujati po 1,75 din kg. Nekateri ga od časa do časa prodajajo tudi po 1,5 din, zopet druge pa še vedno vztrajajo pri prvotni ceni, 2 din kg. Kmetice prodajajo zelo malo krompirja na našem trgu, na mestni stojišč pa je še vsek dan naprodano po več sto kilogramov na dan in no-greto polde, ker za ne morejo pripeljati dovolj iz skladišča.

Če bi krompirja ne prodajala mestna občina na trgu, bi bil zdaj najbrž že po 3 din, če ne dražji. Trg bi bil sicer d. bro

založen z njim, a mnogi ljudje bi morali varčevati, tako da bi bila kupcija slaba. Zdaj, ko je kruh na nakaznice, bi v marsikateri družini ne imeli niti dovolj krompirja.

Da je krompir na deželi v resnici predrag, sprevidimo po tem, da ga prodajajo celo dražje kakor v Ljubljani. V podželskih krajih je krompir v solonem po 2 din kg. Zdaj so začeli najboljši krompir prodajati tudi na debelo po 2 din kg. Tako je dosegel krompir na ljubljanski blagovni borzi ceno 1,9 do 2 din kg (190 do 200 din 100 kg). Uradniške družine, ki žive na deželi, zlasti v ljubljanski okolici, morajo zelo varčevati tudi pri krompirju. Zato se ne smemo čuditi, da so nekatere gospodinjice iz ljubljanske okolice začele prihajati v mesto po krompir, iz St. Vida, Kozari in celo iz Dobrove.

Kljub vsemu smemo pričakovati, da spomlad krompir vsaj ne bo dražji, če se ne bo celo pocenil. Kmetje imajo še mnogo krompirja, ki ga bodo skušali prodati spomlad, ko bo veliko povpraševanje za semenskim krompirjem. Tudi zdaj bi že marsikateri kmet rad prodal krompir, na ga ne more, ker je prevoz otežkočen na postajo in v mesto. Spomlad, ko bo ugodnejše vreme in boljše ceste, bo v Ljubljani nedvomno zopet mnogo krompirja na trgu, morda še več kakor ga bodo ljudje kupili. Tudi lani spomlad so mnogi kmetje ponujali krompir, kučarja je bila mnogo slabša kakor so pričakovali. Blaga je bilo mnogo, kljub slabi letini in napovedim, da je že vse razrodano. Lani je pa bila nekoliko boljša letina, čemur ne posebno dobro, zato uravnavejo pričakujemo da bo čez 6 tednov ali vsaj čez 2 meseca v Ljubljani naprodaj mnogo krompirja.

Iz Zagorja

Dve zanimivi predavanji. V sredo sta predavanje o Malti in sloves predavatelja, našega znanca g. Viktorja Pirnata privabila v sokolsko veliko dvorano prav lepo število krajanov, katerim ni bilo žal poti v mrazu, saj so silili in videli — čeprav je sokolski projektor potreben pomaljenja — toliko zanimivega in poučnega ter aktualnega, da moramo biti g. predavatelju, izvrstnemu govorniku in segavemu razlagalcu za ta večer prav toplo hvaležni. Želimo si ga še in še slišati. To sredo pa je priredil mlad aero-klub sklopno predavanje v dvorani kina, čigar lastnik g. Valant je priredil za to priliko dvorano pokroviteljsko odstopil. Predavatelj, zavzetni pospeševalec letalske misli g. Juro Baumgarten iz Trbovelj je s svojim projektorjem pokazal serijo izjemno lepih tehničnih posnetkov iz življenja jadralcev na Blokah ter s tem mnogo občinstva, med katerimi je prevladovala mladina, navdušili za ta lepi in hkratu koristni sport. Dvorana je bila zasedena do kraja. Želimo, da bi mladi klub, čigar člani so izvrstni mladi in agilni fantje po večini iz vrst rudarjev in obtnega naraščaja pridobili čim več članstva in izpolnili načrte, katerih kopo ima v programu, med drugim gradnja prvega letalskega modela ter hangarja na Plešah.

Rudniški upokojeenci čutijo vedno težje življenjske prilike, zato so sklenili ustanoviti svojo organizacijo, ki se bo mogla brigati za izboljšanje položaja včlanencev. Svoj ustanovni občni zbor bodo imeli v nedeljo 9. t. m. dopoldne ob 9. uri v kinu, s čemer opozarjamo prizadete interese.

Brez električne razsvetljave je bil od torika zvečer, potem še v sredo do četrtka ob 9. uri zjutraj del potrošnikov. Vzrok — sneg, ki je na Švepovni podri dva trile-na droga z napeljavno vred, ter deloma pretrgani vodi še drugod. Sumimo, da je podobnih trhljacev v območju električne napeljave še več in bi bil skrajni čas, da se najde kredit in postavijo solidni drogovi, ker vendar ne gre, da bi radi, recimo dveh podprtih drogov čepeli skoro 36 ur ob mrzlih žicah, s čemer ne maramo reči, da smo bili sodobne naglice, s katero je bil izvršen popravek kaj zelo vesel.

Poročila sta se prometni uradnik g. Anton Gražar in gđc. Anica Potisek iz Grančane hiše na Savi. Bilo srečno!

Prasiti, koruza, krompir, — z vsem se zalaga naš prehranjevalni odbor, nudič prijavljenem gotove količine omenjenih dobrot po režijski ceni. Zgleda, da so se ljudje znašli ob novih količinah, ki jih diktirajo nakaznice, ter se skušajo disciplinirano prebiti s svojo iznajdljivostjo v jedilnem listu, dočim poraba kruha omejuje s koruznimi žganci pri zajtrku in večerji. Resnično težko pa je z rudarjem, ki pogrešajo navajenega obroka kruha v jami.

Uježa, izvrstno komedijo Branislava Nušića pripravila sokolska družina pod vodstvom br. Franceta Goloba. Komedijo je pravkar odstavil s sporeda šentjakobski oder potem, ko jo je moral pri polni hiši ponoviti menda okrog tridesetkrat, tako je vzgajala. Opozorjamo nanjo!

Teden zimski pomoči gre h kraju. Zbiranje so za rudniške nameštence prevzeli le-ti sami, ostalo javnost pa so obiskali učiteljskega dolinskih šol ter dijaki in dijakinje četrtega razreda meščanske šole. Kakšen bo uspeh zbirke bomo sporočili, bojimo pa se, da ne bo tak, kakršnega bi smeli pričakovati.

Iz Novega mesta

Več obzirnosti. Pred dnevi se "Slovenec" priobčil iz Novega mesta poročilo o nekem tragičnem dogodku, ki se je pripetil na naši gimnaziji. Čeprav je bila zaradi samega dogodka izražena želja, da ostane stvar še zavoljo osebe, ki je še na pol otrok — tajna starih sten, je našel odposilak za potrebno, napisati o tem poročilo. S tem, da je bil dogodek obsežen na veliki svon, pa dopisnik gotovo ni storil svojemu listu nobene usluge. Nad neokusnim poročanjem je nastalo med vsemi novomeškimi sloji, zlasti še med stari in našimi pedagogi, povsem upravičeno zganjanje. Če je "Slovenec" že objavil poročilo svojega dopisnika o dogodku, ki se je pripetil na gimnaziji, bi bil lahko pri tem vsaj toliko obziren, da bi bil otroka zaradi njegove bodočnosti ne imenoval, pa tudi ne z začetnicami. Kakor pa smo imeli pri liko čitati, otroku tudi v tem pogledu ni bilo prizanešeno, temveč so bile dopisu pridružene še druge neokusnosti in nesla-nosti. Razume se, da tako poročanje ni vagono, temveč zelo škodljivo.

V tretje gre rade. V mestu so do lanjske leta delovale posamezne obrtne zdru-ga. Lani pa je prišlo do razpusta vsi drug z nalogom, da se vse zdruge zdru-sijo v skupno obrtniško združenje. Zato so vse zdruge razse eno svoje poslovanje knjige izročile proviziornemu odboru zdru-

ženja in čakale na sklicanje občnega zbor-a. Občni zbor je bil prvič sklican prve dni novembra. Dan, dva pred napovedanim občnim zborom se je pa svedelo, da ga ne bo. Na ponovno urgenco Obrtne zbornice v Ljubljani, da se občni zbor mora vsiti v najkrajšem času, je proviziorni odbor odločil za dan občnega zbora 2. februar. Razpisana so bila vabila preko 400 obrtnikom. Malo pred določenim dnem pa se je zadeva ponovila in občnega zbora spet

ni bilo. Sprito dveh sklicanih občnih zbor-ov ima združenje še sedaj veliko stroškov. Obrtniki sami pa so tudi zelo nezadovoljni. Povsem utemeljeno zažudenje pa je nastalo med obrtniki v soboto, dan pred sklicanim občnim zborom, ko smo brali obvestilo L. Ciglerja, ki se je predstavil javnosti kot tajnik Obrtniškega združenja, da občnega zbora združenja v nedeljo 2. t. m. ne bo. Kakor je razvidno, bo treba sklicati sedaj že tretji občni zbor.

Alfred Gehri: Šesto nadstropje Igra v treh dejanjih (9 slikah) je dosegla tudi pri prvi reprizi popoln umetniški uspeh

Ljubljana, 8. februarja
»Ljudje so mirni kot jagnjeta in pri nas v šestem nadstropju se nikoli nič ne zgo-di, pravi hišna posestnica Maretova in s to trditvijo zaključijo igro.

Pa je kajpak ravno nasprotno: ljudje, ki nam jih je postavil na svojo odraško šahovnico francoski dramatik Alfred Gehri, so za našo zabavo in nekoliko za naše sožalje tri ure zelo nemirni, in v njihovem sožitju v bednem šestem nadstropju se od začetka do konca nizajo dogodki brez prestanka.

Zakaj Gehri je res dramaturg šahist, ki se igra s svojimi osebam in z vidnim zadovoljstvom. Hotel pa se je s svojo spretnostjo tudi izkazati originalnega dramatika, ki hotoma izbegava veličnost in se zanima za malenkost, se izogiba težkih, zapletenih močnih slavni osebnosti in se peča le z lahkim primitivnimi, mičnimi, smešnimi, celo propalimi človečki. Dolgočasno, bedno, večinaoma skrajno zanemarljivo je to VI. nadstropje, toda Gehri si je vzal nalogo, da nam haš to zasteničeno okolje s temi reveži pokaže v čim večji dramski razgibanosti in prepletenosti kolikor najbolj mogoče zanimivo in s prističnim sočutjem.

Gehriju se je namen posrečil in lahko priznamo, da je hotoma težko nalogo izvršil dramaturško skoraj v celoti odlično. Vse osebnosti so postavljene krepko in jasno, ozračje VI. nadstropja je podano z malone naturalistično verjetnostjo in ves potek dogajanj se razvija z dokaj pripriljivo naravnostjo.

Čeprav ni igra niti po vsebini, niti po okolju nič novega, velikega, pretresljivega, da si smo srečavali enake osebe po raznih francoskih in angleških romanih preteklega stoletja, je Gehri ustvaril vendarle igro, ki po svoji tehnični zgradbi združena zanima, nas vsebinsko privzbuje in nam seza prijetno do srca in duha. Tudi neznani najmanjši ljudje imajo duše, ki trpe, ljubijo, sovražijo, se varajo, zlorabljajo in se žrtvujejo prav tako, kakor največji junaki slavni imen. In prav ti bedniki in propalci doživljajo usodne ure, ko se izkažejo velike in krame. Celu hudoobneži, lakomniki, podleci, vlačuge imajo trenotke, ko morejo biti plemeniti, kavalirski. Iskra božanske dobrotičnosti se prav iz blata zaskri takrat najlažje. In takrat se srečni zavedamo: nič obupavši nad človeštvom, ki je vendarle boljše kakor se nam zdi!

Ali kakor je šahist dramatik sgradil zelo umetno igro na svoji šahovnici, je ustvaril predvsem režiserji in igralcem izredno težko nalog. Tega gledalci pričajo izvrstne predstave niti ne opažajo. Toda ni se promiera te igre odlagala brez vzrokov tako dolgo. Dogodki in dialogi se razpletajo in prepletajo, igralci govorijo ali agitirajo na raznih točkah, po sobah, hod-

niku in stopnicah, vse je povezano in se mora na sekunde točno srečavati, da teče predstava brez najmanjšega zastaja. Skratka: igra je vzorec težke ansamblske naloge, ki zahteva premočno vaj in čim bolj gladko tekočo, naravno podajanje igre in govornice.

Nenavadno težko in prepleteno nalogo so izvršili režiser dr. Bratko Kreft in vsi sodelujoči bolj ali manj dovršeno ter je bila zato predstava v celoti prav zadovoljliva. Igra od najmedlejše 1. slike čutno narašča v svoji dramski napetosti, doseže od polkušene samomora v osmi sliki svoj višek ter se zaključuje kot dobrodošla koncesija občinstvu z optimistično idealistično deveto sliko tako, da je končno vendarle vse dobro in vse srečno.

Igro je dobro prevedel St. Cigoj in zelo ugodno insceniral ing. Franz. Glavna vloga je bolehnata, šepava Edviga Hohepotova, tipkačica svojega očeta, knjigovodje in pisatelj ljudskih romanov. Igrala jo je šimčičeva zelo ustrežljivo, prepričljivo v radosti, tugi in obupu ter je podala v celoti izredno prikupno dvajsetletnico. Bil smo je prav vesel v nadi novih njenih vlog in uspehov. Naraven, prisrčen oče je bil zopet Lipah, umetnik intimnih mali lepot.

Farinanga študenta in šansonjeja Jonovala, sladkoustnega zapeljivca ženak, igra Jan s večjo eleganco in zunanjo uglejenostjo, kakor z notranjo silo cinika nesrečnika, ki je nesposoben iskrenega čustva ljubezni. Gale je domisljavi nesposobni slikar Lescallier, lažnivec in renomit, igralski začetnik, ki mu je treba še trdne hrbenice. Polnokrvna, naturalistično močna njegova žena Germaina je Gabrieličičeva.

Berta Ardisova, ki piše anonimno pismo in jo zato izključil iz svoje družbe vse prebivalstvo VI. nadstropja, je Sandanova. Dobra je in zadovoljliva po živahni igri in jasni govorici. P. Juvanova je podala z go. Maretovo, hišno posestnico nelzprosnostrogosti, a tudi srčne dobrote, znano svojo realistično. Odlični Maret, njen revmatični mož, je Daneš. Vlačugico Jeanno je poseblyala s premočnimi dobrimi potezami Slavčeva.

Irena, »dama v sivem«, je Mira Dani-lova. Izvrstna kreacija, polna šarma, elegancije in pristne sanjave občutenosti. Bratina je prisrčen, topel zdravnik, Kaukier posrečen novi najemnik, ki že kaže svoje naklepe.

Jojo, delavec potenjak zlate duše, ki ljubi Edvigo in jo končno poroti vzle tomu, da nosi dekle sad svoje nesrečne ljubezni z Jonvalom pod srem, pa je Sever: figura najlepšega optimizma, a vendar polno resnična. Sever jo podaja odlično, pretresljivo.

Predstava je žela tudi pri prvi reprizi globok uspeh. Fr. G.

Luksuzno pecivo na nakaznice?

Zakaj ne kaže omejiti porabe moke tudi v sla-
ščičarnah

Ljubljana, 8. februarja

Nedavno se je nekdo v »Slovenskem do-mu« ogreval za uvedbo nakaznice na luksuzno pecivo. Napisal je, da se bo tisti, ki bo imel kaj pod palcem, lahko lepo naba-sal z mlečnimi žemljicami, tortami, poticami, slanci in drugimi dobrotami, revež, ki bo zmogel komaj za navadni kruh, bo moral pa iz svojega sirovašstva gledati k »skricem«, ki si bodo priroščili, kadar bo-do le hoteli... Iz tega članka veje znana mentaliteta tistih, ki radi ustvarjajo ne-rapoloženje proti meščanom in ki pro-glašajo mestno prebivalstvo še vedno — kakor kmetje v prejšnjih stoletjih — za »skrice«. Toda zaradi tega bi ne bilo tre-ba odgovarjati »antiškricu«; pojasniti pa je treba, da bi uvedba nakaznic za tako zvano luksuzno pecivo — to se pravi na zlaščičarske izdelke — ne pomagala rev-nejšim prebivalcem prav nič ter bi zaradi nje nihče ne prejel več kruha.

Nekateri se vedno ne razumejo, zakaj* so bile uvedene nakaznice za moko in kruh. Večkrat smo že povedali, da so bile nakaznice potrebne zaradi tega, ker ni mogoče preskrbeti dovolj pšenične moke do žetve, da bi lahko dovolili poljubno prodajo pšenične moke in kruha. Znano je, koliko moke bo Slovenija prejela do nove žetve in to količino je bilo treba razdeliti tako, da ne bo treba nobenemu prebivalcu, ki mora kupovati moko in kruh, stradati.

Zahteva po uvedbi nakaznice za pecivo bi bila upravičena, če bi se ljudje zala-gali tudi s pecivom čez mero kakor so se n. pr. z moko. Poraba peciva zaradi uved-be nakaznic za kruh in moko zdaj ni ve-čja, čeprav vbi kdo pričakoval, da bodo ljudje tem bolj kupovali prosto pecivo, čim manj kruha lahko kupijo. Zato tudi ni nobene nevarnosti, da bi se povečala poraba pšenične moke v slaščičarnah. Si-cer pa, kako bi se naj tudi povečala, ko slaščičarnam ne dodeljujejo nič več moke kakor doslej?

Ali bi pa kazalo še omejiti porabo mo-ke v slaščičarnah? Zaradi malenkostnega prihranka, ki bi ga dosegli z omejitvijo, bi prehranjevalnim uradom ne kazalo na-legati si toliko zamudnega dela. Zaradi tega prihranka bi ne bilo mogoče pove-čati obrovov kruha in moke na nakazni-cah.

Upoštevati je pa sveda tudi treba, da ni mogoče kratkoročno uničiti katerekoli obrtne stroke. Ali naj uničijo slaščičar-stvo z nesmiselnimi ukrepi, ki bi nikomur ne koristili? Razen tega ne smemo poza-bit, da slaščičarski izdelki niso zgolj luksuzno blago. Nekateri kupujejo bolniki, ki drugega peciva ne morejo jesti. Dovolj

znano je tudi, da so otrokom potrebne slaščice, saj je sladkor važno, organizmu neobhodno potrebno hranilo. Ne moremo torej govoriti o luksuznem pecivu.

Kdor pozna razmere, pa tudi ve, da sla-ščičarskih izdelkov ne kupujejo samo bo-gatejši meščani. Ob raznih prazničnih pri-likah revnejši ljudje raje kupujejo neka-tere izdelke v slaščičarnah kakor bi jih skušali peči sami. Slaščičarski izdelki so boljši in včasih celo cenejši kakor doma-či. Mnogi bogatejši meščani pa raje iz-delujejo razno fino pecivo doma, ker jim ni treba varčevati pri sladkorju, pecivnih praških in vsem drugem.

Lepa gasilska prireditve

L'itja 5. februarja.
Na svečnico so otvorili naši gasilci pred-pustno rajanje. V dvorani na Stavbah so priredili zabavo pod devizo »Vse za novi dom!«. Moralni in gmojni uspeh priredit-ve je bil zelo dober in se je z izkupičkom spet povečal stavbní fond za novi gasilski dom, ki ga naši gasilci res nujno potrebu-jejo in so nedavno kupili potrebno stavbi-šče za Savo.

Predmiska dvorana je bila večeru pri-merno dekorirana. Na vsaki mizi je bila silhueta, na steni pa velika slika bodočega doma, kjer bo orodjarnica, stavba z dvo-rano in značilnim gasilskim stolpom. Po načrtu bo novi dom eden najlepših in naj-večjih v vsej banovini. Zato zaslužijo naši gasilci vse razumevanje in podporo. Pri-reditev je posetilo številno občinstvo iz Litije in okolice. Zbrano družbo je pozdra-vil s prisrčnimi besedami predsednik naše gasilske čete g. mag. pharm. Darko Britl in napovedal otvoritev gasilskega bara v I. nadstropju, medtem ko je bila sicer pri-reditev v vseh spodnjih prostorih na Stav-bah. Zabavo so poživile številne posrečene in duhovite maske. Po zgledu iz nekdanjih časov, ko smo volili politične prave s kroglicami, so tudi naši gasilci organizi-rali izbiro najlepših mask z volilnimi kro-glicami. Deviza je bila »Vsaka kroglica — opeka za nov gasilski dom!«. In res! Za volitve je bilo mnogo zanimanja in obša-stvo se je gnetlo pred volilnimi skrinica-mi. Prvo mesto je zasedla gđc. Mira Ple-ničarjeva za razigranega hudiča, drugo gđc. Mira Berlotova za planšarico s telo-hom itd. Prireditve je bila dobro organi-zirana, cene so bile primerne in tudi godba v veliki dvorani je bila merljiva, prav te-ko tudi ona v baru. Občinstvo je bilo zado-voljno s prireditvijo, enako tudi gasilska četa.

Iz Celja

—c Proračunska seja mestnega sveta bo v petek 14. t. m. ob 18.30. Na dnevnem redu so mestni proračun za dobo od 1. aprila do 31. decembra 1941 in poročila odborov.

—c Baletni večer v gledališču. Prva so-plesalka ljubljanskega opernega baleta ga. Erna Moharjeva in g. Boris Piliat prireditelja v četrti 20. t. m. baletni večer v celjskem gledališču.

—c Dramski odsek Zveze slovenskih skavtov. V ljubljani uprizori v nedeljo 9. t. m. ob 20. v celjskem gledališču burko s petjem v 4 dejanjih »Pardon, pomota!«, ki jo je napisal in režiral Silvo Pajk.

—c Velika drsna produkcija se prične drevi ob 18. na drsališču SK Celja v mestnem parku. Nastopili bodo posamezno državna prvakinja Silva Palmetova, Vlasta Sernečeva, Bogatajeva, državni prvak Emanuel Thuma, Joško Biber in Betteto ter Celjanke Jeričeva, Smidova in Rihtarjeva, v parih pa Palmetova-Biber in Sernečeva-dr. Schwab. To ekshibicijsko crsanje je redek sportni dogodek za Celje.

—c I. zlet slovenskih smučarjev v Celju. V nedeljo 9. t. m., na zadnji zletni dan, se prične ob 9. pri Celjski koči slalom za seniorje in ob 10. slalom za mladino in dame, ob 10. pa v Zagradu mladinski teki na 3, 5 in 8 km s startom in ciljem pri restavraciji Stegu. Ob 14. se prične skakalne tekme na 50-metrski skakalnici v Liscah pri Celju. Ob 18. bo razglasitev rezultata.

zultatov pred poslopjem mestnega poglavarstva in zaključek zleta. Prav posebno zanimanje v Celju za skakalne tekme, pa tudi ostalim tekmam bo prisostvovalo mnogo gledalcev. Celje, ki je okrašno z belo snežno odejo, je že od včeraj vse v zastavah.

—c Za zimsko pomoč celjskim revečem so darovali uslužbenici in uslužbenke mestnega računovodstva v Celju 150 din namesto venca na krsto g. Jožeta Sparakla, brata uradnice Mare Sparhaklove. Gosp. Albin Pečar, prokurist Cinkarne d. d. v Celju, je daroval 200 din namesto venca na krsto g. Sebastjana Seliška. Pekovski mojstri v Celju so darovali zbirko 673 din. trgovec g. Albert Jarh pa 200 din.

—c Drevo bodo trgovine odprte samo do 18. Združenje trgovcev za mesto Celje obvešča vse svoje članstvo in občinstvo, da bodo trgovine zaradi I. zleta slovenskih smučarjev drevi odprte samo do 18.

—c Tri nesreče. Ko je 53-letni posestnik Ignac Grm iz Ljubnice pri Vitanju pred dnevi prekladal les, mu je padel težak hlobo na levo roko in jo zdrobil v zapetju. V Smarjeti pri Celju se je petletni dnevni sinček Stanko Korpnik v četrti polni doma s krompir in se hudo oparil po levi nogi. V tork si je 34-letni delovodja Ivan Aternšek pri Črni pri padcu zlomil desno roko. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

—c Zdravniško dežurno službo za člane OUZO in svojce bo imel v nedeljo 9. t. m.

zdravnik dr. Josip Cerin v Prešernovi ulici.

Iz Krškega

—c Pok. Jože Zabkar odklikovan. Ze dober mesec dni je minilo, odkar je za vedno zatihnil svoje oči služitelj r. a. meščan. Iki šoli v Krškem g. Jože Zabkar, ko je te dni prišlo zanj odklikovanje za njegovo vestno in neumorno delo. Pekojni je bil doma iz Dmrova pri Leskovcu. Po končani šoli v Leskovcu se je posvetil žandarmerijski službi in je služboval polnih 8 let v bosanskem orožniškem polku. I eta 1900 pa je napustil naporno službo ter je prevzel mesto služitelja na meščanski in ljudski šoli. Svoj posel je opravljal polnih 40 let vse do jeseni 1940, ko je radi že nastopajoče boleznih moral zapustiti službo. V službi je bil veskoti vreden in neumoren delavec, pošter in uslužen. Ni čuda, da je užival splošno priljubljenost. V zasebnem življenju pa je bil vseskozi zaveden Jugoslovan in naprednjak, ter je v tem duhu »zgodil« tudi svoje štiri sinove, ki so vsi rezervni oficirji. Po smrti pa je dobil priznanje za svoje vestno delo, bil je odklikovan z zlato košljajo. Naj bo blagemu pokojniku lahka zemlja, mi pa ga bomo ohranili v najboljšem spominu.

— Teden zimske pomoči. Kakor povsod, se je tudi v naši občini ustanovil odbor za zimsko pomoč. Ves teden člani tega odbora že prav pridno pobirajo med obča-

ni prispevke in vse kaže, da bodo naši meščani krepko podprli to dobrodelno akcijo. Krški Sokol je sklenil prirediti mladinsko akademijo v korist zimske akcije kakor tudi Sportni klub, ki bo priredil 18. t. m. smuške skakalne tekme na novi skakalnici v Zviki. Ostala društva pa se dosedaj še niso javila, da bi podprla to akcijo.

— Oseba vest. Od javne uprave v Krškem je premeščen k davčni upravi v

Senj, kot državni referent, davčni uradnik g. Uršan Ferdinand. Med enoletnim službovanjem pri nas si je pridobil tako med tovariši, kakor med prebivalstvom lepo število prijateljev. Marljivo je delal kot sportnik, kakor tudi kot telovadec. Zelimu mu obilo sreče na novem službenem mestu. Na njegovo mesto je prišel kot substitut g. Majerle Vinko.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

Najprizirnejša zahvala

Vam vsem za veliko pozornost, ki ste jo izkazovali pokojni

Tereziji Vurnik, roj. Ažman

ob priliki njene smrti s poslednjimi obiski, z molitvijo in z obilo udeležbo na njenem pogrebu. Posebno zahvalo gospodu dekanu Faturju in prav posebno gospe Zinki Resmanovi.

Sporočeno na dan njenega pokopa, dne 2. februarja 1941 v Radovljici.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekladi, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Otomane

vrhne in spodnje modroce, dobre posteljne odeje dobite najceneje pri

R. SEVER, Ljubljana, Marijin trg
Prepričajte se sami!

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

POCENI KURIVO suha drva, premog — pri tvrdki F. Vertačnik, Jenkova 7.

OGLASUJ v „Slov. Narodu“

POZOR, TRGOVCI!

Moške sportne čepice v temni barvi po din 9.50, kemično nadomestno milo za pranje perila v hladni vodi kom. din 1.25 se dobi, dokler traja zaloga, pri tvrdki GROZDIČ, Bjelevar.

50 PAR ENTLANJE

zavarovanje, vezanje zaves, pe-tla, monogramov, gumbe — Velika zaloga perja po 7.— din. Julijana, Gosposvetska c. 12 in Francišanska ul. 3. 8. T.

POSTELJNE MREZE

Izdeluje in ima stalno v zalogi — rabljene se sprejmejo v popravilo najceneje — ALOJZ ANDLOVIC, Gregorčičeva 5. 9. T.

POZOR — MIZARJI!

Turnirje panel in šperploše v veliki izbiri poceni pri tvrdki »OBNOVA« Jurčičeva 6, Maribor. 7 M.

KUŠEJE

ENO VEČERJNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

PROZOR

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

La JAJCA

zajamčeno sveža v zabojih po 720 komadov din 900 franko podvoz razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 463

PRVORAZREDNE KORENJAKE

Riparia-Portalis in Göthe 9 po 50 par nudi Zlher Franjo, Zamušani, p. Sv. Marjeta, Moškanjci. 474

Dospela je zadnja pošiljka

ZIMSKIH JABOLK Na zalogi tudi krompir. — Trg. posl. KMETIJSKE DRUŽBE, Ljubljana. 475

POSEST

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

TRGOVSKO HISO

anonadstropno, z dobro vpelja-no trgovino v obmejnem pasu zaradi pomanjkanja gotovine takoj prodam. — Ponudbe na upravo pod 2. P. 2991

SLUŽBE

GOSPODICNA

stara 19 let, z malo maturo in trgovsko šolo, z znanjem stenografije in strojepisja, zmožna vseh pisarniških del, išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Nastop takoj ali po dogovoru. — Ponudbe na upravo Sl. Naroda pod »Hvaležna«. 405

KROJASKEGA POMOCNIKA

prvovrstnega, za male kose — sprejem takoj. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Prvovrstna«. 469

DOPISI

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

GOSPODICNA

trgovsko naobrazena, 28 letna, želi resnega znanja v svrhomotivne. Ponudbe prosim na Sl. Narod pod »Osamljena«. 468

DVIGNITE PISMO

v upravi Slovenskega Naroda: »Dobro in vestno 2571«, »Harmonija«, »Rešiteljica sorodne duše« 2979, »Ljubljana« 5617, »Osebnosti« 2886, »Sigurnost«, »Šiška«, »Takoj ali 1. januar«, »Zadovoljna jesen« 2509 »Zelo lepa lega«.

VAŠ OSEBNI VPLIV

Dvanajst skrivnosti uspeha

1. Ako želite druge obvladati in nanje vplivati.

2. Ako želite razviti magnetične sile.

3. Ako želite povečati svoje dohodke.

4. Ako želite gospodovati namesto biti suženj.

5. Ako želite ljudi na najuspešnejši in najhitrejši znani način hipnotizirati.

6. Ako želite osvoboditi se kroničnih in živčnih boleznih, slabosti ali slabih navad.

7. Ako želite ozdraviti bolezni brez zdravil.

8. Ako želite postati poklicni hipnotizer, zdravilec z magnetizmom ali prikazovalec čudežnih predstav.

9. Ako želite prideliti neki poklic, ki vam omogoči zaslužek.

10. Ako želite prenašati moč svojih misli na druge in doumeti načela prenašanja misli.

11. Ako želite spoznavati skrivnosti življenja, lastnosti značaja, sposobnosti in talente drugih, jim kazati pot do njih ustrežajočih poklicev, njihovo preteklost odkrivati in napovedovati bodočnost.

12. Ako želite končno biti graditelj svoje lastne bodočnosti, odločevalac svojih dohodkov, zdravlja in usode.

Praktična senzacionalna knjiga »Vaša lična draža«, ki jo lahko takoj naročite za ceno din 60.—, katere nakazate na ček, račun 31640 na naslov: Uprava časopisa »TAJNOVITOSTI ŽIVOTA«, Zagreb, pošt. pret. 140.

Takojšnja dolgoročna posojila

vsem državnim, banovinskim, mestnim uradnikom in nastavljenim, železničarjem, orožnikom, finančnim organom, upokojencem itd. daje star renomiran denarni zavod. Informacije na zastopnika Mihaela Kreča — Ljubljana, Tyrševa cesta 33

Makulturni papir

preda uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

A. E. Fielding

37

Telesna straža... Pa vendar ni bil Farrant telesna straža sira Henryja? Čuval naj bi ga pred določeno nevarnostjo. Iz teh misli ga je zdrnil telefon. Telefoniral mu je živnozdravnik, ki mu je bil detektiv izročil mrtvo mačko, da bi jo preiskal. Živnozdravnik je sporočil Pointerju, da je svoje delo opravil. Mačka je bila utopljena, drugega vzroka smrti ni našel. Pointer se mu je zahvalil in odhitel k avtomobilu, da bi se odpeljal k živnozdravniku.

Priletel moč v belem plašču ga je takoj odvedel v privatno sobo in mu postregel s podrobnim poročilom.

— Nobenega sledu o strupu, — je začel. — Mačka je bila najprej zadavljena, potem pa vržena v vodo. Poginila je najbrž zadnjo noč. Ali jo hočete vzeti s seboj? Mimogrede rečeno, to mačko sem že imel nekoč v rokah. Prej je pripadala kapitanu Clarku, ki jo je pripeljal iz Kitajske. Mače se je nekoč pojavilo na njegovi ladji ko so se pripravljali na odhod iz Sanghaja. Po kapitanovi smrti si je »Ah me«, kakor je bilo takrat mački ime, najbrž izbrala za drugi dom Broadbenda. Rad bi vedel, kdo je mogel tako nečloveško ravnanje s njo. Ali jo hočete vzeti s seboj?

Pointer je sicer pomislil, da je to smešno, vendar jo je pa vzel s seboj. Prosil je živnozdravnika, naj zaenkrat s nikomur ne govori o tem, kako je mačka poginila. Zavil je v je v nesprejemljivi papir, spravil v aktovko in se vrnil na vrt v Broadbendu. Tam

je poiskal vrtnarja, da sta izkopala v kotu grobek in mačko pokopala.

— Ubili mačko, posebno črno, pomeni nesrečo. Ali mislite, da je storil to isti zločinec, ki je zastupil našega gospoda? Prepričan sem, da je bila stlačena pod zaboj že mrtva. Imel sem čas razmišljati o tem in mislim, da jo je nekdo ubil, potem pa skril, da bi je nihče ne našel.

— Zakaj pa? — je vprašal Pointer zamišljeno.

— To bi tudi jaz rad vedel zakaj, — je rekel vrtnar. In Pointer je razmišljal o tem, ko se je že vračal domov.

Zakaj je bila mačka ubita in zakaj je nekdo tako surovo ravnal z njo? Dotični je moral biti tisti hip razjarjen. Kaj neki ga je tako razjezilo? Mačka ni spadala v tisto vrsto razjarjenih domačih živali, ki jih slučajno sovražijo in ki se jim osveti, če le gospodarja ali gospodinjice ni doma. Sir Batchelor ni bil navezan na njo. Kaj je torej moglo biti vzrok, da se je neznanec tako strašno osvetil nedolžni živali in zakaj jo je skril? Mar mu je bila mačka tako zelo nevarna?

Ali je morda storila mačka nekaj, kar je morila ovirati? Seveda, če bi bil mogel zaslišati morila, bi bil zvedel, zakaj je morala mačka poginiti. Ni pa kazalo, da bi bili morilcu že na sledu. Pointer je sklenil spregovoriti z nekaterimi rodbinskimi člani. Gospodična Batchelorova je bila prva, ki jo je srečal. Na njegovo vprašanje, da-li bi spoznala Lucky med drugimi mačkami, je potrdila vrtnarjevo izjavo, da je imela tri dolge bele dlake nad vsakim očesom. Pointer je pripomnil, da bi bil mogel tisti, ki bi bil

hotel mačko obdržati, te bele dlake izpuliti. Ali je imela kakšne posebne navade, po katerih bi jo bilo mogoče spoznati? Nica je odgovorila, da se ne more spomniti.

— Vi se pa ne zanimate resnično za mačko, kaj ne, da ne? — je vprašala končno in uprla vanj svoje bledomodre oči. Pointer je zamrmral, da raje počiva pri lažjem delu, če ima pred seboj tako težko nalogo. Potem je pa odšel iskat gospo Stokesovo, ki jo je našel v družbi lady Heneageeve. Povedala je Pointerju vse, kar je znala mačka, in Eva, ki je videla skoraj vse njene trike, je to potrdila. Farrant je menil da so živele vse te mačkine vragolije samo v domišljiji dam. Hudson se je izrazil podobno. Noel je pravil da je videl, kako se je znala mačka delati na povelje mrtvo. Tudi kuharica je to potrdila. Phyllis je pa pravila, da je nekoč videla, kako je mačka skočila od zadaj na slugo, ki ga je bila zasačila nekje kjer ne bi smel biti. Bil je mladenič, kateremu je bilo že odpovedano in ki je že odšel iz Broadbenda.

Zgodilo se je kmalu potem, ko se je Lucky pojavila v Broadbendu. Phyllis je sedela v knjižnici v kotu sobe, kamor se od vrat ni videlo. Sluga John je vstopil v sobo in Phyllis je mislila, da ji je prišel nekaj povedati. Kar je pa zaslišala njegov krik. Opazila je mačko, kako mu sedi na rami z iztegnjenimi krempljčki, in kako se je sluga zamen odtrasa. Phyllis mu je pomagala spraviti jo na tla in sluga je dejal, da je prišel v sobo po vžgalice. Zelo se je opravičeval in Phyllis je imela vtis, da je govoril resnico. Pozneje ni videla nobenega podobnega prizora več.

Urejuje Josip Zupančič // Za Narodno tiskarno Fran Jeran // Za upravo in inseratni del lista Otton Christof // Vsi v Ljubljani